

**Zarządzenie nr BZPE.00501.165.2017.KL
Burmistrza Gminy Mosina
z dnia 13 grudnia 2017 r.**

**w sprawie zatwierdzenia diagnozy potrzeb edukacyjnych szkół podstawowych
na terenie Gminy Mosina.**

Na podstawie art. 33 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 z późn.zm.) zarządzam, co następuje:

§ 1.

1. Zatwierdzam „Diagnozę potrzeb edukacyjnych szkół podstawowych na terenie Gminy Mosina ze szczególnym uwzględnieniem Szkoły Podstawowej nr. 1 w Mosinie, Szkoły Podstawowej nr. 2 w Mosinie, Szkoły Podstawowej im. „Arkadego Fiedlera” w Czapurach, Szkoły Podstawowej w Pecnej, Szkoły Podstawowej im. „Adama Wodziczki” w Rogalinku, Szkoły Podstawowej im. „Prezydenta RP Edwarda Raczyńskiego” w Rogalinie, Szkoły Podstawowej im. „15. Pułku Ułanów Poznańskich” w Krośnie oraz Szkoły Podstawowej im. „Kawalerów Orderu Uśmiechu” w Daszewicach”

2. Przeprowadzona diagnoza jest podstawą zaplanowania przez Gminę Mosina działań dla ubiegania się o dofinansowanie w ramach konkursu na poddziałanie 8.1.2. *Kształcenie ogólne* w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020.

§ 2.

Diagnoza o której mowa w § 1. stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 3.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

BURMISTRZ
Jerzy Rys
mgr inż. Jerzy Rys

**Diagnoza potrzeb edukacyjnych
szkół podstawowych na terenie
Gminy Mosina ze szczególnym
uwzględnieniem Szkoły
Podstawowej nr 1 w Mosinie, Szkoły
Podstawowej nr 2 w Mosinie,
Szkoły Podstawowej im. „Arkadego Fiedlera” w
Czapurach, Szkoły Podstawowej w Pecnej, Szkoły
Podstawowej im. „Adama Wodziczki” w Rogalinku,
Szkoły Podstawowej im. „Prezydenta RP Edwarda
Raczyńskiego” w Rogalinie, Szkoły Podstawowej im.
„15. Pułku Ułanów Poznańskich” w Krośnie oraz Szkoły
Podstawowej im. „Kawalerów Orderu Uśmiechu” w
Daszewicach w kontekście aplikowania o
dofinansowanie projektu w ramach Europejskiego
Funduszu Społecznego.**

Wstęp

Opracowanie stanowi zdiagnozowanie zapotrzebowania szkół podstawowych na terenie Gminy Mosina w zakresie objęcia wsparciem takim jak:

- działania zmierzające do poprawy warunków dydaktycznych dla uczniów w szkołach i placówkach systemu oświaty poprzez m.in. doposażenie pracowni przedmiotowych w zakresie przedmiotów przyrodniczych i matematycznych
- wsparcie uczniów w rozwijaniu kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności,
- wsparcie indywidualnego podejścia do ucznia, w tym wsparcie rozwoju uczniów zdolnych oraz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- wsparcie nauczycieli m.in. w ramach studiów podyplomowych, sieci wsparcia i samokształcenia etc. w zakresie prowadzenia zajęć z przyrody, biologii, matematyki, chemii, geografii, fizyki, języków obcych,
- doradztwa edukacyjno-zawodowego dla uczniów,
- wsparcia zintegrowanych przedsięwzięć instytucji publicznych i niepublicznych funkcjonujących w otoczeniu szkół, angażujących społeczność szkolną i lokalną mających na celu przeciwdziałanie wczesnemu opuszczaniu systemu oświaty przez ucznia i tworzenie bezpiecznego środowiska nauczania.

Diagnozę sporządzono na podstawie danych uzyskanych w ramach badań: analiza danych zastanych, obserwacja, badanie ankietowe (948 uczniów klas IV-VII), wywiad nieustrukturyzowany. Badania przeprowadzono w okresie: 20.11.2017 -14.12.2017. Wzięły w nim udział następujące szkoły z terenu Gminy Mosina:

1. Szkoła Podstawowa nr 1 w Mosinie
2. Szkoła Podstawowa nr 2 w Mosinie
3. Szkoła Podstawowa im. „Arkadego Fiedlera” w Czapurach
4. Szkoła Podstawowa w Pecnej
5. Szkoła Podstawowa im. „Adama Wodziczki” w Rogalinku
6. Szkoła Podstawowa im. „Prezydenta RP Edwarda Raczyńskiego” w Rogalinie
7. Szkoła Podstawowa im. „15. Pułku Ułanów Poznańskich” w Krośnie
8. Szkoła Podstawowa im. „Kawalerów Orderu Uśmiechu” w Daszewicach

Diagnoza obejmuje dwa ujęcia: ogólne ujęcie sytuacji szkół podstawowych wymienionych wyżej z terenu Gminy Mosina, szczegółowy obraz stanu Szkół Podstawowych w Gminie Mosina. Przeprowadzenie badania, analiza danych oraz ich opracowanie zostało wykonane przez Szkołę Podstawową nr 1 w Mosinie, Szkołę Podstawową nr 2 w Mosinie, Szkołę Podstawową im. „Arkadego Fiedlera” w Czapurach, Szkołę Podstawową w Pecnej, Szkołę Podstawową im. „Adama Wodziczki” w Rogalinku, Szkołę Podstawową im. „15. Pułku Ułanów Poznańskich” w Krośnie, Szkołę Podstawową „Kawalerów Orderu Uśmiechu” w Daszewicach przy wsparciu Referatu Zarządzania Projektami i Funduszami Zewnętrznymi Urzędu Miejskiego w Mosinie oraz Referatu Oświaty, Promocji, Kultury i Sportu.

Zadanie zostało wykonane na rzecz przygotowania wniosku o dofinansowanie projektów w ramach konkursu dla Działania 8.1 Ograniczanie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz wyrównanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej Poddziałania 8.1.2. Kształcenie ogólne - projekty konkursowe, WRPO na lata 2014-2020,

I. Szkoły podstawowe na terenie Gminy Mosina

Pracownie przedmiotowe

Na terenie Gminy Mosina są szkoły, które mają pracownie przedmiotowe. Ich liczba w danej placówce, zakres wyposażenia i wielkość są różne. Szkoła Podstawowa w Rogalinku ma dwie pracownie, które są łączone jest to pracownia matematyczno - informacyjna i biologiczno - przyrodnicza do nauki przyrody. Szkoła Podstawowa w Rogalinie ma trzy pracownie: jedną matematyczną, jedną chemiczną i jedną geograficzną . Podobny układ pracowni jest w Szkole Podstawowej w Krośnie i Czapurach. Dwie Szkoły w Gminie Mosina nie posiadają pracowni wśród nich jest Szkoła Podstawowa w Pecnej i Szkoła Podstawowa w Daszewicach. Większą ilość pracowni posiada Szkoła Podstawowa nr 2 w Mosinie. Możemy w tej szkole wyróżnić pracownie matematyczne, pracownię fizyczno-chemiczną, biologiczną oraz geograficzne i językowe. Podstawowe pracownie posiada również szkoła nr 1 w Mosinie,. Konfiguracja tematyczna tych sal jest różna. SP 2 ma trzy pracownie do matematyki i jedną biologiczną, jedną fizyczno-chemiczną i po dwie pracownie geograficzne i językowe. SP 1: dwie przyrodnicze i jedną matematyczną, SP w Czapurach ma w dyspozycji dwie pracownie fizyczno-chemiczne oraz jedną pracownię chemiczną, salę do edukacji wczesnoszkolnej, salę dla klas IV-VI. Dyrekcja Szkoły Podstawowej w Czapurach szczególnie mocno zaznacza niski poziom wyposażenia posiadanych pracowni. Spełniają one raczej standardy sal specjalnych niż pracowni przedmiotowych. Dokuczliwy jest niewielki rozmiar pomieszczeń nie spełniający norm organizacyjnych. Szkoła Podstawowa w Daszewicach posiada salę doświadczania świata, salę multimedialną, pracownię przyrodniczą i matematyczną. Mimo takiej liczby pracowni są one słabo wyposażone, brakuje podstawowych sprzętów niezbędnych do wykonywania nawet najprostszyc pokazów i doświadczeń. Pracownie te funkcjonują bardziej jako sale tematyczne niż pracownie sensu stricte. Pod względem jakościowym wszystkie pracownie przedmiotowe w ww. szkołach wymagają doposażenia w sprzęt. Niemożliwym jest prowadzenie efektywnie procesu nauczania w oparciu o posiadane zasoby. Wyposażenie pracowni często jest zdekompletowane, uszkodzone lub niepełne. Respondenci wyliczają brakujący sprzęt. Na liście znajdują się nawet tak podstawowe przyrządy jak na przykład: waga szkolna z odważnikami i palnik alkoholowy z knotem (SP w Daszewicach), licznymy i bryły geometryczne (SP w Czapurach), szkiełka nakrywkowe czy preparaty z komórek roślinnych (SP w Pecnej), mikroskopy (SP nr 1 w Mosinie), papierki lakmusowe (SP nr 2 w Mosinie), mapy fizyczne Polski i świata (SP w Rogalinie), preparaty mikroskopowe (SP w Krośnie), mikroskopy (SP w Rogalinku). Również jest potrzeba korzystania w toku nauczania dzieci z bardziej zaawansowanego sprzętu jak np. tablice multimedialne, kamery mikroskopowe, wielofunkcyjny przyrząd do pomiarów ekologicznych i inne.

Budowanie postaw i umiejętności niezbędnych później na rynku pracy

W każdej z badanych Szkół prowadzone są dla uczniów działania dotyczące rozwijania kluczowych kompetencji na rynku pracy oraz pracy zespołowej, kreatywności czy innowacyjności. Część szkół realizuje projekty edukacyjne w danym zakresie (np. SP w Daszewicach, SP w Czapurach) lub stosuje innowacyjne metody nauczania. W Szkole Podstawowej nr 2 w Mosinie realizowane są innowacyjne programy nauczania konkretnych przedmiotów (klasa z innowacją ekonomiczną), kształcenie umiejętności informatycznych (zajęcia z oprogramowania), umiejętność rozwiązywania konfliktów i umiejętności w zakresie relacji międzyludzkich w ramach zajęć wychowania do życia w rodzinie. We wszystkich szkołach organizowane są również zajęcia dodatkowe, koła zainteresowań (np. w SP w Pecnej). Szkoły nawiązują współpracę z podmiotami zewnętrznymi, z którymi wspólnie realizują projekty dotyczące kompetencji kluczowych na rynku pracy i innych umiejętności tzw. miękkich - Szkoła Podstawowa nr 2 w Mosinie współpracowała z organizacją AISEC. Partnerstwo podejmowane przez Szkoły ma również charakter ponadnarodowy. Szkoła Podstawowa w Daszewicach czynnie bierze udział z organizacją zajmującą się programami międzynarodowej wymiany młodzieży - Niemcy, Hiszpania. Prowadzone są projekty w ramach np. takich programów jak Comenius, E-Twinning (SP w Krośnie, SP w Daszewicach). Wieloletnie współprace z firmami, które organizują warsztaty z robotyki i oprogramowania między innymi firmą Mały Inżynier. Praca zespołowa, kreatywność czy umiejętności związane z przyszłą pracą są również tematem działań jakie prowadzi pedagog lub psycholog szkolny z uczniami (np. SP w Rogalinku, SP w Rogalinie), zagadnienia te poruszane są także na lekcjach wychowawczych. SP w Rogalinie oraz reszta szkół biorąca udział w projekcie podjęła współpracę z Fundacją Rozwoju Talentów uczniów klas (uprzednio) 2 i 3 gimnazjum w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego. Istnieje również Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego, który wspiera i określa cele i zadania na poszczególnych etapach kształcenia. SP w Rogalinie kontynuuje współpracę z FRT oraz współpracę z Centrum Wsparcia Rzemiosła Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Poznaniu. Szkoła Podstawowa w Krośnie dość czynnie bierze udział w programach zewnętrznych np. Superkoderzy oraz realizacja projektu „Z jednej fontanny wypływa źródeł wiele” nabywanie kompetencji matematyczno- przyrodniczych - wymiana doświadczeń z państwami partnerskimi w ramach programu „Erasmus+”. Mimo wielości i różnorodności działań jakie podejmowane są w szkołach w zakresie rozwijania kluczowych kompetencji na rynku pracy oraz kompetencji miękkich typu kreatywność, prawie wszystkie działania noszą znamiona okazjonalności i niesystematyczności. Nie wszyscy uczniowie szkół biorą udział w danych przedsięwzięciach. Wraz z końcem projektu kończy się wsparcie. Brakuje stałego, systematycznego działania, którego odbiorcą byłiby wszyscy uczniowie np. z określonych klas (np. piątych), z kilku roczników (lat szkolnych). Respondenci deklarują ciągłą potrzebę prowadzenia tego typu zajęć dla uczniów.

Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze

Każda z badanych szkół deklaruje występowanie zapotrzebowania na organizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno- wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych dla uczniów mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych.

Przedmioty wskazywane przez Dyрекcję, w ramach których brakuje dodatkowych zajęć dydaktyczno - wyrównawczych to: matematyka (100% szkół wskazało w badaniu ten przedmiot), przyroda (100% szkół wskazało ten przedmiot), informatyka (80%), przedsiębiorczość (0%), język angielski (90%), język niemiecki (20%), fizyka (90%), chemia (90%), biologia (70%), geografia (70%). W szkołach na ternie Gminy wyraźna jest potrzeba prowadzenia zajęć dodatkowych z przedmiotów tzw. ścisłych - matematyka, przyroda, w następnej kolejności fizyka, chemia, geografia oraz języki obce.

Najwięcej wskazań w zakresie metody organizowania zajęć dydaktyczno - wyrównawczych dla dzieci padło w ramach wariantu: wytypowanie uczniów potrzebujących wsparcia i stworzenie dla nich dodatkowych zajęć po godzinach lekcji. Tę odpowiedź zaznaczyło aż 100% badanych. Jedna ze szkół (SP w Czapurach) zaproponowała model zajęć wyrównawczych w formie indywidualnych konsultacji -tutoring.

Uczniów do udziału w zajęciach dodatkowych powinien wytypować nauczyciel przedmiotu wraz z wychowawcą oraz pedagogiem/psychologiem szkolnym (opcja wskazana przez 100% badanych). Ważna jest również konsultacja z rodzicami. Prawie wszystkie szkoły podstawowe biorące udział w ankiecie poza SP w Rogalinie wskazały na obligatoryjność charakteru zajęć dydaktyczno-wyrównawczych dla ucznia. Jedynie SP w Rogalinie podkreśla charakter fakultatywny zajęć dydaktyczno-wyrównawczych. Pojawiają się głosy, że podstawą również powinna być opinia Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej oraz ocena z obserwacji nauczyciela prowadzącego (SP w Daszewicach, SP w Czapurach).

Ważne są również zainteresowania danego ucznia (uwaga od SP w Rogalinie).

90% respondentów uważa, że udział ucznia w dodatkowych zajęciach dydaktyczno - wyrównawczych powinien być dla ucznia obligatoryjny, tylko 10% badanych preferuje fakultatywny charakter takich lekcji.

Zajęcia dla uczniów z uzdolnieniami

Wszystkie badane szkoły wykazują, że organizują zajęcia dla uczniów zdolnych. SP w Czapurach zauważa dodatkowo, że zajęcia te z racji małej ilości godzin łączy się z realizacją kótek zainteresowań. Działania obejmują swoją tematyką przedmioty takie jak (możliwym było podanie kilku przedmiotów): matematyka (90% wskazań), język angielski (100% wskazań), plastyka (10%), muzyka (10%), historia (10%), zajęcia sportowe - wychowanie fizyczne (10%), język polski (10%), przyroda (30%), fizyka (10%), chemia (10%)

Liczba godzin w tygodniu zajęć dla uczniów zdolnych w szkołach jest stała, a zajęcia odbywają się systematycznie. Częstotliwość zajęć zależy od wewnętrznych uwarunkowań danej szkoły oraz wykazywanego zapotrzebowania przez uczniów.

Zajęcia dla uczniów z uzdolnieniami (stan na listopad 2017r.)		
Szkoła	Liczba godzin zajęć	Liczba uczniów korzystających z zajęć
Szkoła Podstawowa nr 2 w Mosinie	1 godzina tygodniowo	ok. 28 uczniów
Szkoła Podstawowa nr 1 w Mosinie	1 godzina tygodniowa	ok. 100 uczniów
Szkoła Podstawowa w Rogalinku	po 1 godzinie na miesiąc z przedmiotu	5-6 uczniów
Szkoła Podstawowa w Czapurach	1 godzina tygodniowo	5-15 uczniów
Szkoła Podstawowa w Rogalinie	3 godzin tygodniowo	25 uczniów
Szkoła Podstawowa w Krośnie	po 1 godzinie tygodniowo z przedmiotu	ok. 30 uczniów
Szkoła Podstawowa w Daszewicach	1-2 godzin tygodniowo	145 uczniów
Szkoła Podstawowa w Pecnej	1 godziny tygodniowo	Według potrzeb

Tabela: opracowanie własne

Wszystkie szkoły wykazują istnienie potrzeby realizacji dodatkowych zajęć rozwijających uzdolnienia dzieci.

Dyrekcja Szkół zauważa potrzebę wprowadzenia zajęć lub dalszego ich realizowania w ramach ww. przedmiotów:

- matematyka - przedmiot wskazany przez 90%
- przyroda - 90%
- angielski - 90% języki obce - 100%
- plastyka - 60%
- informatyka - 25%
- szachy - 25%
- fizyka - 20%
- teatralne - 20 %
- chemia- 10%
- biologia -10%
- zajęcia sportowe -10%

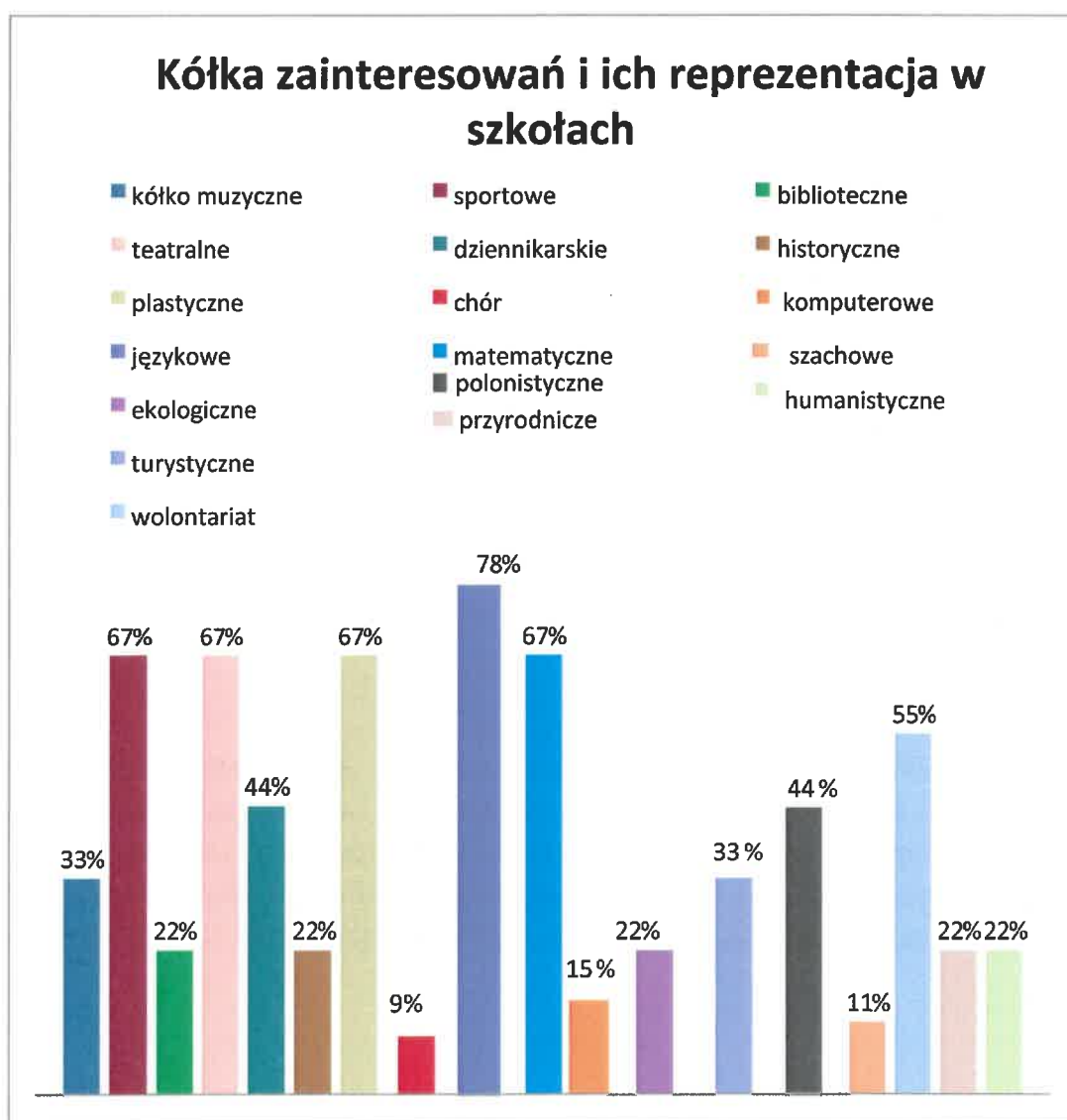
Respondenci wskazują, że zajęciami rozwijającymi uzdolnienia u dzieci powinny być objęte poszczególne osoby z klasy.

W szkołach brakuje stałej oferty zajęć dla uczniów z uzdolnieniami łączącej różne dyscypliny nauki np. matematykę z naukami przyrodniczymi.

Kółka zainteresowań

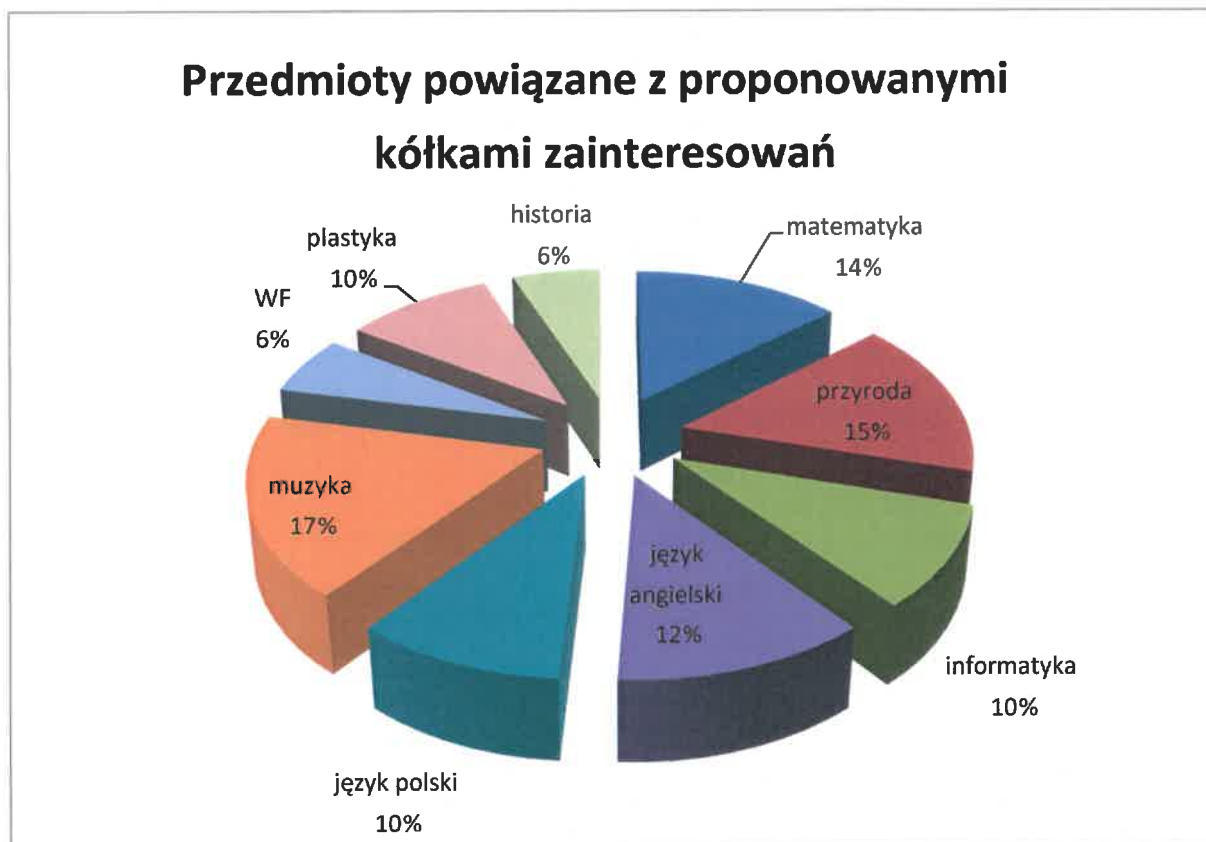
We wszystkich szkołach podstawowych na terenie Gminy Mosina prowadzone są kółka zainteresowań. Przeważnie dotyczą one konkretnego przedmiotu jak np. muzyka, plastyka, polonistyka czy wychowanie fizyczne. Niewiele jest kółek poruszających tematy związane z naukami ścisłymi. Głównym reprezentantem są tu kółka matematyczne i ekologiczne lub przyrodnicze. O ile zajęcia matematyczne często są organizowane, o tyle ekologiczne i przyrodnicze funkcjonują tylko w kilku szkołach. Dominują kółka związane z naukami humanistycznymi, sportem czy wolontariatem.

Rodzaje kółek i poziom ich reprezentacji w szkołach podstawowych:

Wykres: opracowanie własne

Pomimo funkcjonowania kółek zainteresowań w każdej szkole, obecna oferta nie wyczerpuje zapotrzebowania na tego typu zajęcia wśród uczniów. Dyrekcja każdej ze szkół zgłasza potrzebę organizacji dodatkowych zajęć. Wskazane kółka powiązane są tematycznie z określonymi przedmiotami. I tak przykładowo kółko małego naukowca powiązane będzie z nauką przyrody. Można wyróżnić, że Szkoła Podstawowa nr 1 w Mosinie wskazała potrzebę organizacji takich kółek jak : rysnotka, przedsiębiorczość czy apmania.

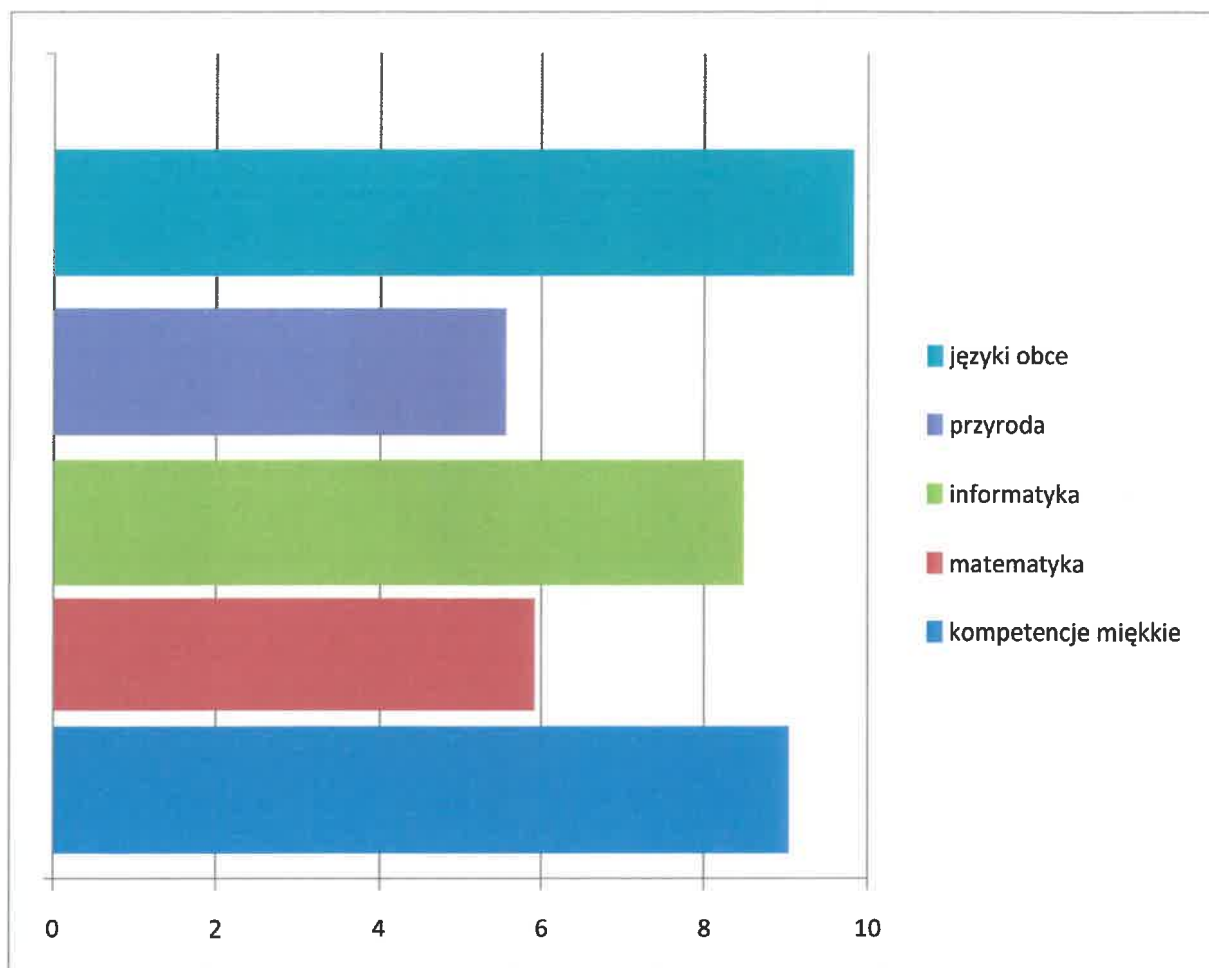

Wykres: opracowanie własne

Warsztaty

Wszystkie szkoły wykazały potrzebę zorganizowania dla uczniów warsztatów tematycznych. Zajęcia takie miałyby rozbudzić w uczniach pasję, wspierać zdobywanie przez nich umiejętności, które w dłuższej perspektywie czasu przydadzą się na rynku pracy.

Wskazania respondentów dotyczące najlepszych dla uczniów tematów i dziedzin jakich powinny dotyczyć warsztaty (możliwa była większa liczba wskazań, wyniki dla 8 szkół):

Wykres: opracowanie własne

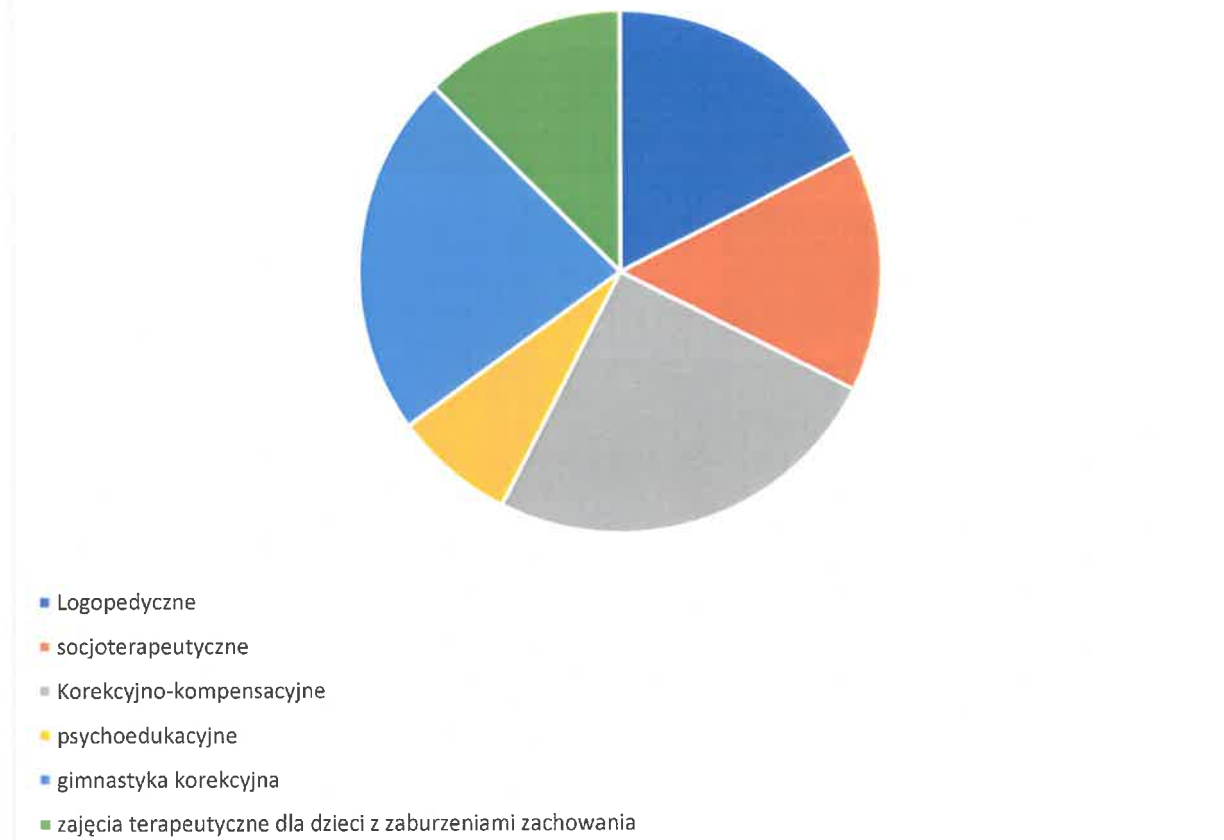
Wszystkie szkoły dostrzegają potrzebę organizacji warsztatów dotyczących nauki języków obcych. Zapotrzebowanie na warsztaty z przyrody, matematyki i z kształcenia kompetencji miękkich (np. praca zespołowa, innowacyjność) jest porównywalne. Wynosi ono mniej niż zapotrzebowanie na zajęcia z języków obcych czy informatyki.

Wszystkie szkoły zauważyły, że warsztaty powinny w sumie trwać kilka (lub więcej) godzin, ale odbywać się powinny w ciągu kilku dni (np. przez 4 dni w miesiącu po 2 godziny). Wówczas uczestniczyłaby w takich zajęciach cała klasa.

Zajęcia specjalistyczne: korekcyjno - kompensacyjne i in.

W każdej z badanych szkół istnieje potrzeba realizacji dodatkowych zajęć specjalistycznych np. zajęć korekcyjno - kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych, psychoedukacyjnych, innych zajęć o charakterze terapeutycznym.

Liczba szkół wskazująca potrzebę realizacji danego zajęcia

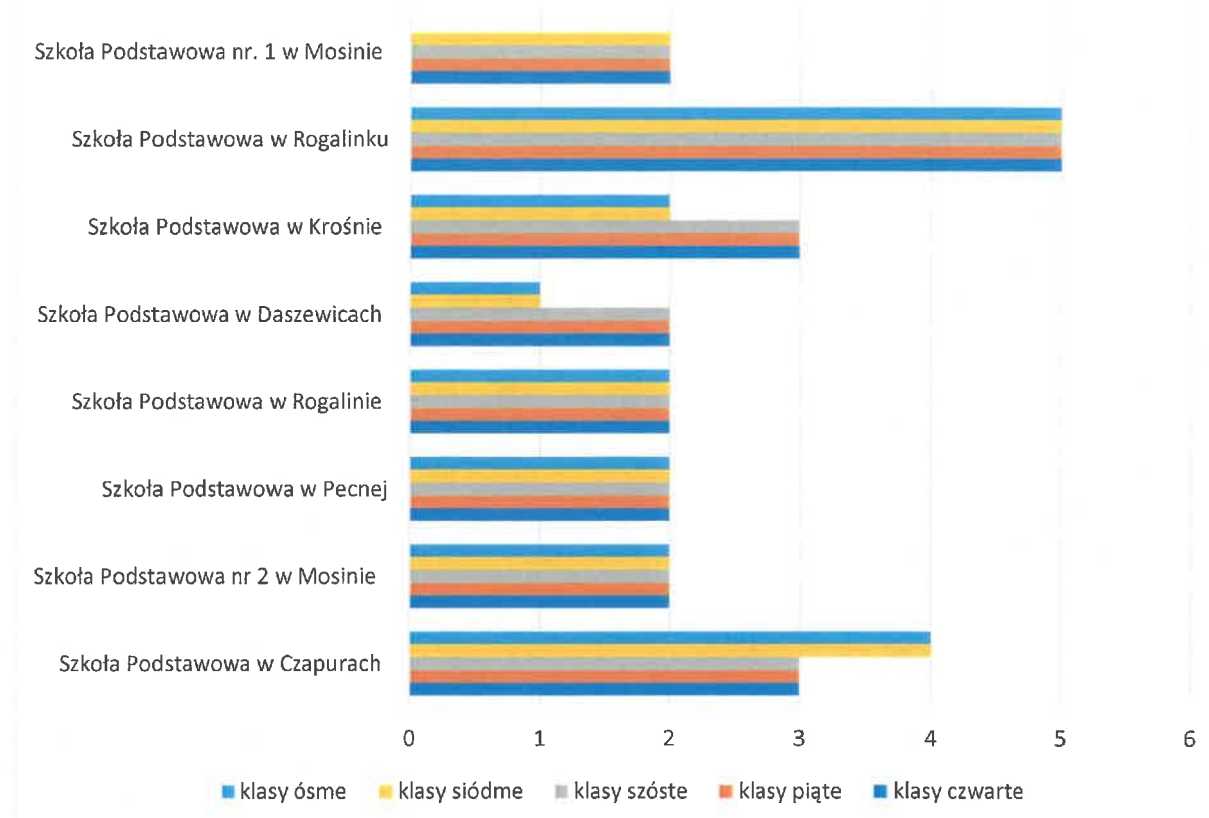
Wykres: opracowanie własne

Liczba godzin zajęć dodatkowych

Dyrekcja Szkół została poproszona również o określenie ile godzin zajęć dodatkowych (zajęcia różnego typu organizowane poza grafikem zajęć lekcyjnych wynikających z realizacji podstawy programowej) można efektywnie zaplanować dla uczniów poszczególnych klas. Intencją pytającego było nakreślenie ram grafiku dla uczniów, który nie przytłaczałby ich mnogością zajęć i godzin spędzonych w murach szkoły oraz w jak najmniejszym stopniu kolidowałby z zewnętrznymi uwarunkowaniami jak np. zorganizowane dojazdy uczniów do domów.

Proponowana maksymalna liczba godzin tygodniowo, zajęć dodatkowych dla ucznia danej klasy w podziale na szkoły:

Proponowane liczby godzin zajęć dodatkowych

Wykres: opracowanie własne

Respondenci wskazali też potencjalne utrudnienia jakie mogą wystąpić w trakcie realizacji projektu zakładającego prowadzenie zajęć dodatkowych dla uczniów. Pojawiły się głosy dotyczące braku specjalisty do prowadzenia takich zajęć dodatkowych oraz niewystarczającej liczby pomieszczeń (Szkoła Podstawowa w Czapurach). Na utrudnienia lokalowe zwraca uwagę również Dyrekcja Szkoły Podstawowej w Rogalinie. Dodaje ponadto, że praca szkoły w trybie dwuzmianowym mocno ogranicza możliwość realizacji zajęć pozalekcyjnych. Szkoły: w Krośnie, Daszewicach, Pecnej jak i w Rogalinie zwracają uwagę na komplikacje związane z dowozem dzieci do domów. Z góry ustalone są godziny kursowania autobusu szkolnego nie pasują do planów prowadzenia dodatkowych zajęć. Istnieje wówczas potrzeba zorganizowania dodatkowego transportu dla uczniów uczęszczających na tego typu lekcje. Szkoła Podstawowa z Rogalina podaje, że „ostatnia godzina lekcyjna kończy się o godz. 15.10, a ostatni odjazd autobusu szkolnego to 15.15, po tej godzinie dowozów szkolnych nie ma”. Ponadto badani wskazują na brak sprzętu (wyposażenia) wymaganego dla realizacji dodatkowych zajęć w atrakcyjnej i przystępnej formie (Szkoła Podstawowa nr 2 w Mosinie), niską frekwencję uczniów (Szkoła Podstawowa w Rogalinku), nie wyrażenie przez rodzica zgody na udział ucznia w ww. zajęciach (Szkoła Podstawowa w Daszewicach). Szkoła Podstawowa nr 1 w Mosinie podkreśla, że utrudnienia mogą wystąpić w chwili pokrycia się terminu zajęć dodatkowych z innymi zajęciami.

Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji przez kadre nauczycielską

W szkołach podstawowych na terenie Gminy Mosina jest zatrudnionych (dane na rok szkolny 2017/2018) w sumie 336 nauczycieli (w osobach). Wszystkie badane szkoły wskazują, że nauczyciele często biorą udział w różnych szkoleniach, kursach, studiach podyplomowych i in. formach dokształcania się. Mniej niż połowa (44%) badanych wskazuje, że nauczyciele pracujący w danej szkole (lub przynajmniej jeden nauczyciel z kadry) stosują w swej pracy autorskie programy edukacyjne. Wykorzystują je podczas prowadzenia lekcji z zakresu matematyki, przyrody, języków obcych czy wychowania fizycznego. Wymieniono również z nazwy takie programy jak: program nauczania zajęć artystycznych, program zajęć dodatkowych „Dżentelmen w globalnej wiosce”, „Z astronomią za pan brat”, „Wielkopolska-moja mała ojczyzna”. 100% badanych szkół podstawowych ma w swoich kadrach nauczycieli korzystających z innowacyjnych metod nauczania (w tym opracowanych przez danego pedagoga lub zewnętrznych specjalistów). Pedagodzy pracują z dziećmi wykorzystując: innowacje pedagogiczne, robotykę, wolontariusz, native speaker, mnemotechniki, zabawy relaksacyjne, program zajęć rozwijających kreatywność oraz zdolności językowe klas IV-VI., elementy oceniania kształtującego, metodę projektu, metody aktywizujące jak np. meta plan, burza mózgów, drzewko decyzyjne, elementy dramy (wchodzenie w rolę), rybi szkielet, sześć myślących kapeluszy, dywanik pomysłów, debata, gry, techniki TOC (Theory of Constraints for Education) związane z pokonywaniem ograniczeń w myśleniu i działaniu, młodzieżowy sejmik

Wśród realizowanych programów i akcji wymieniono przykładowo:

- Wykorzystywanie platform typu Learning Apps, Zondle, Kahoot do tworzenia quizów i gier edukacyjnych o różnym stopniu trudności
- Zajęcia z ortografii prowadzone przez pedagoga - logopedę
- Organizowanie międzynarodowych wymian młodzieży i współpracy ze szkołami z zagranicy
- Innowacje pedagogiczne zatwierdzone przez Kuratorium Oświaty w Poznaniu
- *Matematyka z elementami ekonomii*
- *Wśród lasów Mosiny*
 - *Poznajemy kulturę krajów obszaru języka niemieckiego*
 - *Poznajemy kulturę krajów anglojęzycznych*
 - *Innowacyjny program zajęć rozwijających kreatywność i zdolności językowe*
 - *Logiczne myślenie ma przyszłość*
 - *Pilotaż MEN - rozwijanie kompetencji kluczowych w zakresie TIK*

W ramach Funduszy Europejskich (WRPO 2014+, Poddziałanie 8.1.2) nacisk kładziony jest na wsparcie nauczycieli w zakresie prowadzenia zajęć z biologii, matematyki, chemii, geografii, fizyki, języków obcych. W odniesieniu do tych przedmiotów zapytano o chęć uczestniczenia w działaniach wspierających warsztat nauczyciela.

Badani poproszeni o wskazanie poziomu zainteresowania nauczycieli zatrudnionych w danej szkole wzięciem udziału w formach kształcenia mających na celu podniesienie poziomu kompetencji/zdobycie kwalifikacji wskazywali różne odpowiedzi. Poniższa tabela obrazuje stopień deklarowanej chęci udziału w dodatkowych (nieodpłatnych) zajęciach typu: szkolenia - kursy - studia podyplomowe dla poszczególnych szkół podstawowych na terenie Gminy Mosina:

Szkoła	Liczba nauczycieli w stosunku do ogółu nauczycieli w danej placówce	
	Udział w zajęciach - tematyka dowolna/ogólna	Udział w zajęciach - tematyka wskazana przez Poddziałanie 8.1.2.
Szkoła Podstawowa w Daszewicach	100%	80%
Szkoła Podstawowa nr 2 w Mosinie	100%	75%
Szkoła Podstawowa w Pecnej	100%	80%
Szkoła Podstawowa nr 1 w Mosinie	100%	90%
Szkoła Podstawowa w Krośnie	26%	22%
Szkoła Podstawowa w Rogalinku	100 %	80%
Szkoła Podstawowa w Rogalinie	35%	28%
Szkoła Podstawowa w Czapurach	80%	10%

Tabela: opracowanie własne,

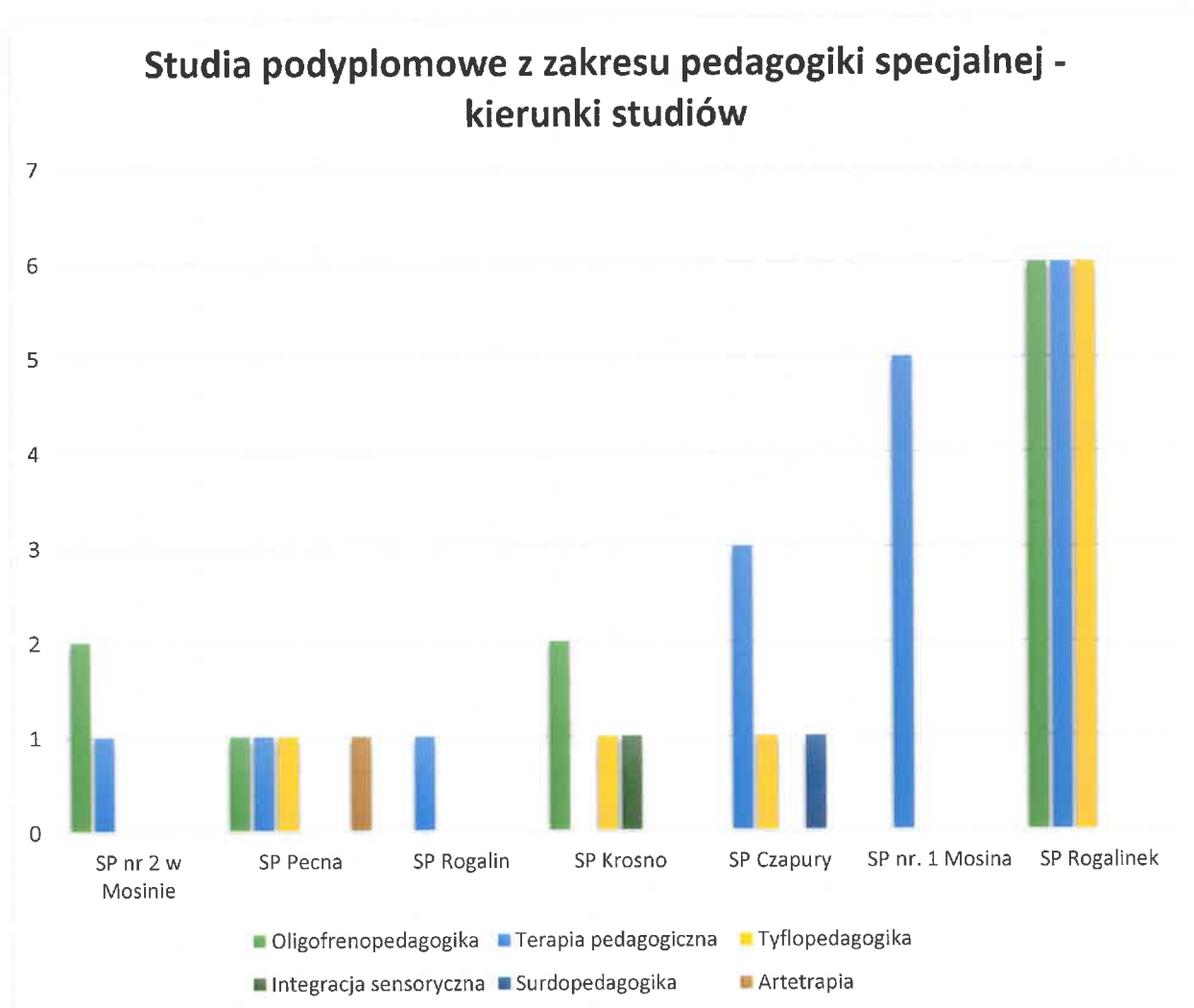
Różnym poziomem zainteresowania cieszą się również poszczególne dziedziny w jakich nauczyciele mieliby potencjalnie podnieść swoje kwalifikacje.

W dużej części pedagogów zainteresowaniem cieszy się pogłębianie wiedzy z języka angielskiego. W Szkole Podstawowej w Daszewicach dwóch nauczycieli wskazało na możliwość rozwijania wiedzy w dziedzinie zastosowania narzędzi programowania. Jest również zainteresowanie takim zagadnieniem jak „zapoznanie z nowymi pojęciami matematycznymi”.

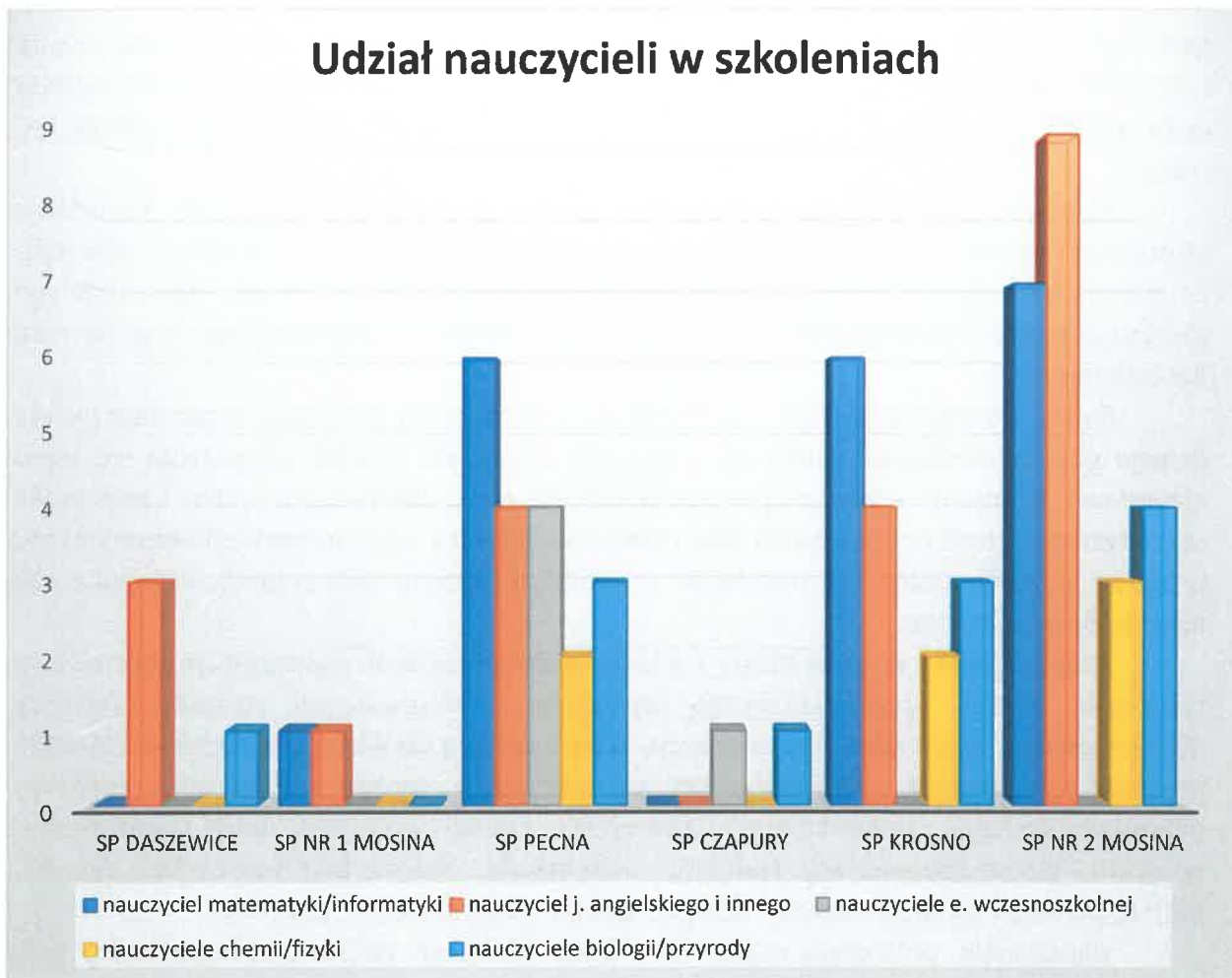
Respondenci Szkoły Podstawowej nr 2 w Mosinie są zainteresowani kształceniem w temacie uzyskania uprawnień egzaminatora po 8 klasie. Jeden z nauczycieli przejawia swoje zainteresowanie udziałem w szkoleniu dot. polsko-niemieckiej wymiany młodzieży organizowanej przez PNWM, dwóch nauczycieli bardzo chętnie chciałoby wziąć udział w kursach języka angielskiego związanego z problemem uczniów z dysleksją .

W Szkole Podstawowej w Rogalinie nauczyciele wskazali chętnie poszerzyli by swoją wiedzę o umiejętności związane z zastosowaniem IT w nauczaniu języka angielskiego. Pedagogzy ze Szkoły Podstawowej w Pecnej zainteresowani są poszerzaniem wiedzy z zakresu neurodydaktyki w nauczaniu języków obcych. Zastosowanie terapii pedagogicznej w takich przedmiotach jak chemia i biologia. Poszerzanie wiedzy na temat współpracy szkoły, nauczycieli i uczniów z innymi placówkami państwowymi takimi jak np. Nadleśnictwa.

Dużym zainteresowaniem nauczycieli wszystkich szkół cieszy się pogłębianie wiedzy na studiach podyplomowych.

W większości badanych szkół wyrażono chęć udziału w szkoleniach z zakresu indywidualizacji nauczania i kompetencji wychowawczych.

Zaznaczyć należy, iż Szkoła Podstawowa nr 2 w Mosinie wskazała aż 65 nauczycieli którzy są zainteresowani szkoleniem z zakresu indywidualizacji nauczania i kompetencji wychowawczych. Bardziej szczegółowe tematy szkoleń podała z kolei Szkoła Podstawowa w Pecnej zainteresowanie jest w dużej mierze tematyką radzenia sobie z trudnym zachowaniem uczniów oraz inteligencje wielorakie. Wszyscy pedagodzy przejawiają inicjatywę do wzięcia udziału w szkoleniu związanego z kształtowaniem umiejętności wychowawczych nauczycieli niezbędnych do pracy z dziećmi i rodzicami. Pedagog szkolny i psycholog szkolny bardzo chętnie będą brać udział w szkoleniach w tematyce pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

IV. Diagnoza zapotrzebowania na działania projektowe dla Szkoły Podstawowej im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Daszewicach

Kadra nauczycielska: przedmioty przyrodnicze i matematyka

Zostało przeprowadzone badanie ankietowe wśród nauczycieli Szkoły Podstawowej w Daszewicach, którzy zostali objęci interwencją Europejskiego Funduszu Społecznego - tj. nauczycieli biologii, przyrody, fizyki, chemii, geografii, matematyki. Termin wykonania badania listopad 2017r. Respondenci wskazali, że dość rzadko (5 wskazań) prowadzą zajęcia z uczniami wykorzystując metodę eksperymentu. Zdarza się też rzadkie wykorzystanie metody doświadczeń (2 wskazania). Dwóch nauczycieli zadeklarowało częste wykorzystanie tej metody.

Nauczyciele w badaniu ankietowym zostali poproszeni o wskazanie czynników rzutujących na częstotliwość wykorzystania metody eksperymentu. Nie da się nie zauważyć, że główną przyczyną rzadkiego przeprowadzenia doświadczeń jest braku odpowiedniego sprzętu i narzędzi. Wyróżnić można także przyczynę zdekompilowania sprzętu oraz za małą ilość narzędzi.

Forma przeprowadzonego eksperymentu to najczęściej pokazanie przez nauczyciela danego doświadczenia, co wiąże się z tym, że uczniowie biernie przypatrują się temu zjawiskowi. Uczniowie w znacznej mierze występują w roli obserwatora/widza. Czasami jak są korzystne warunki (odpowiednia ilość czasu oraz sprzętu) to po prezentacji eksperymentu przez nauczyciela uczeń ma możliwość w mniejszej grupie sam wypróbować pokazaną metodę doświadczenia.

Pedagodzy jak przeprowadzają już jakieś doświadczenie to wykorzystują podstawowe narzędzia. Bardzo często korzystają wyłącznie z najprostszych sprzętów (pomocy dydaktycznych), przyrządów papierniczych, które znajdują się wśród wyposażenia. Do nauki przyrody czy biologii wykorzystywane są substancje spożywcze, naczynia szklane, mikroskopy do fizyki - stoper i mierniki elektryczne, chemii - probówki, zlewki i parowniczk, geografii - globus podświetlany, kompas, matematyki - modele brył oraz cyrkiel, ekierka, linijka. Do zajęć komputerowych - laptopy, tablice multimedialne, rzutniki.

Nauczyciele zauważają pozytywne strony realizacji podstawy programowej przy wykorzystaniu nowego wyposażenia pracowni. Najważniejszy aspekt to skrócenie czasu przygotowania do zajęć na których będą przeprowadzane eksperymenty, znaczne zwiększenie samodzielności ucznia w procesie doświadczeń (odpowiednia ilość narzędzi), zwiększenie atrakcyjności zajęć a co za tym idzie możliwość wykorzystania nowoczesnych metod nauczania. Urozmaicenie zajęć przyczyni się do zwiększenia chęci uczniów do nauki danego przedmiotu.

W przypadku doposażenia pracowni do nauki objętych projektem nauczyciele mają pewną barierę i obawę jeżeli chodzi o bezpieczeństwo uczniów. Nie zawsze wszyscy uczestnicy lekcji przestrzegają obostrzeń i wskazówek z instrukcji wykonania zadania. Stąd

tak ważne jest dodatkowe zabezpieczenie przestrzeni wykorzystywanej do prowadzenia doświadczeń i eksperymentów.

Wszyscy respondenci wskazują na istnienie potrzeby podnoszenia swoich kompetencji lub zdobywania nowych kwalifikacji. Istnieje w szkole potrzeba wzmocnienia kompetencji grona pedagogicznego w drodze uzyskania nowych kwalifikacji w zakresie takich przedmiotów jak np.: przyroda, matematyka, chemia i geografia. Potrzeba ta jest również wskazywana przez Dyрекcję, a działania skutkujące jej zaspokojeniem - aprobowane i pożądane.

Obserwuje się również występowanie zapotrzebowania wśród nauczycieli na działania kładące nacisk na podnoszenie poziomu kompetencji w zakresie indywidualizacji pracy z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami, w tym pracy z dzieckiem z niepełnosprawnościami. Ze względu na obecność dzieci z niepełnosprawnościami w szkole, nauczyciele wskazują na wysoce użyteczny charakter potencjalnych kompetencji, pomagający w codziennym procesie nauczania.

Respondenci wskazują na mocne strony tego sposobu pracy z uczniami, ma to duże znaczenie w rozwijaniu kreatywności oraz komunikowania się z innymi. Uczeń staje się bardziej pewny siebie oraz samodzielny a przyniesione rezultaty w wykorzystaniu wiedzy poprzez doświadczenie sprawiają, że uczniowie bardziej wierzą w siebie i swoje możliwości. Wzrasta poziom zaangażowania się uczniów do lekcji oraz umiejętność planowania.

Spora grupa dzieci korzysta z zajęć dodatkowych pozaszkolnych co łączy się z brakiem czasu na kolejne zajęcia organizowane w szkole. Uatrakcyjnienie zajęć organizowanych przez szkołę może przyczynić się do zmniejszenia korzystania z zajęć odpłatnych przez dzieci. Wskazano również na duże ryzyko niezaangażowania do pracy wszystkich uczniów, brak zainteresowania uczniów projektami z przedmiotów przyrodniczych i matematyki, niesamodzielna praca poszczególnych uczniów, niska motywacja niektórych osób do pracy naukowej. Dominacja dzieci o charakterze władczej nad dziećmi słabszymi co może przejawiać się z brakiem zaangażowania.

Nauczyciele wskazują, że są wśród uczniów osoby nie mające chęci do nauki, nie zaangażowane i nie zainteresowane danym przedmiotem, a również i takie które swoim zachowaniem wskazują na domniemany brak świadomości sensu i potrzeby chodzenia do szkoły. Jest bardzo wyraźna potrzeba objęcia uczniów wsparciem w zakresie doradztwa edukacyjnego i zawodowego mającego na celu uświadomienie celu procesu edukacji, dopasowanie drogi nauki do poszczególnych osoby.

Większość nauczycieli deklaruje otwartość i chęć podjęcia współpracy z instytucjami publicznymi i niepublicznymi funkcjonującymi w otoczeniu szkół. W ramach współdziałania można zrealizować projekt edukacyjny.

Ankietowani (100% wskazań) zauważają, że warunki prowadzenia zajęć jakie panują w danej sali (też dostęp do wyposażenia, możliwość korzystania z niego) mają bezpośrednie przełożenie na realizację procesu edukacyjnego. Pojawiają się komentarze tego typu, że uczniowie chętniej pracują i skupiają się na wykonaniu zadania, chętniej też angażują się w powierzone im zadania. Dziecko ma poczucie komfortu w rozszerzaniu wiedzy i kompetencji. W znacznym stopniu rozwija się kreatywność u dzieci. Lepszy sprzęt audio-wizualny uatrakcyjni lekcje. Dzięki metodzie eksperymentalnej angażują się inne zmysły co ułatwia przyswajanie trudniejszą wiedzę. Rozwijają się różne style uczenia .

Uczniowie

W ramach opracowywania diagnozy zapotrzebowania szkół, przeprowadzono badanie, którym objęto wszystkich uczniów klas 4 - 7 Szkoły Podstawowej w Daszewicach. Jako metodę badawczą wykorzystano ankietę.

Badanie wykonano w listopadzie 2017 roku.

Respondentom ze Szkoły Podstawowej zadano pytanie o to czy chcieliby móc wykonywać (nie tylko obserwować jako widz) doświadczenia podczas lekcji przyrody i matematyki. Uczniowie udzielili następujących odpowiedzi:

	Klasa	Zaznaczono odpowiedź TAK	Zaznaczono odpowiedź NIE
SP	Uczniowie klasy 4	97%	3%
SP	Uczniowie klas 5	99%	1%
SP	Uczniowie klasy 6	100%	0%
SP	Uczniowie klasy 7	84%	16%

Tabela: opracowanie własne

Wśród uczniów obecna jest potrzeba aktywnego udziału w prowadzonych doświadczeniach.

Zapytano badanych o bariery jakie mogą uniemożliwiać lub utrudniać im udział w dodatkowych zajęciach mających się odbywać zaraz po godzinach lekcji. Znaczny odsetek respondentów wskazał jako wiodący czynnik utrudniający udział w fakultetach: sposób zorganizowania powrotu do domu po lekcjach. Istnieje potrzeba zapewnienia uczniom dojazdu do domu po zakończeniu się zajęć dodatkowych (ew. dojazdów do szkoły). Dotyczy to zwłaszcza uczniów młodszych klas. Również należy zwrócić uwagę na ilość organizowanych zajęć tak by nie obciążać zbyt mocno grafiku uczniów i zapewnić im wystarczający czas na odpoczynek po szkole.

		Co może utrudniać udział w dodatkowych zajęciach? (można było zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź) liczba wskazań:			
	klasa	dojazd do domu - stałe godziny odjazdu autobusów	samopoczucie ucznia	dodatkowe zajęcia zorganizowane np. przez rodziców	zmęczenie po wszystkich lekcjach
SP	Uczniowie klasy 4	4	3	4	22

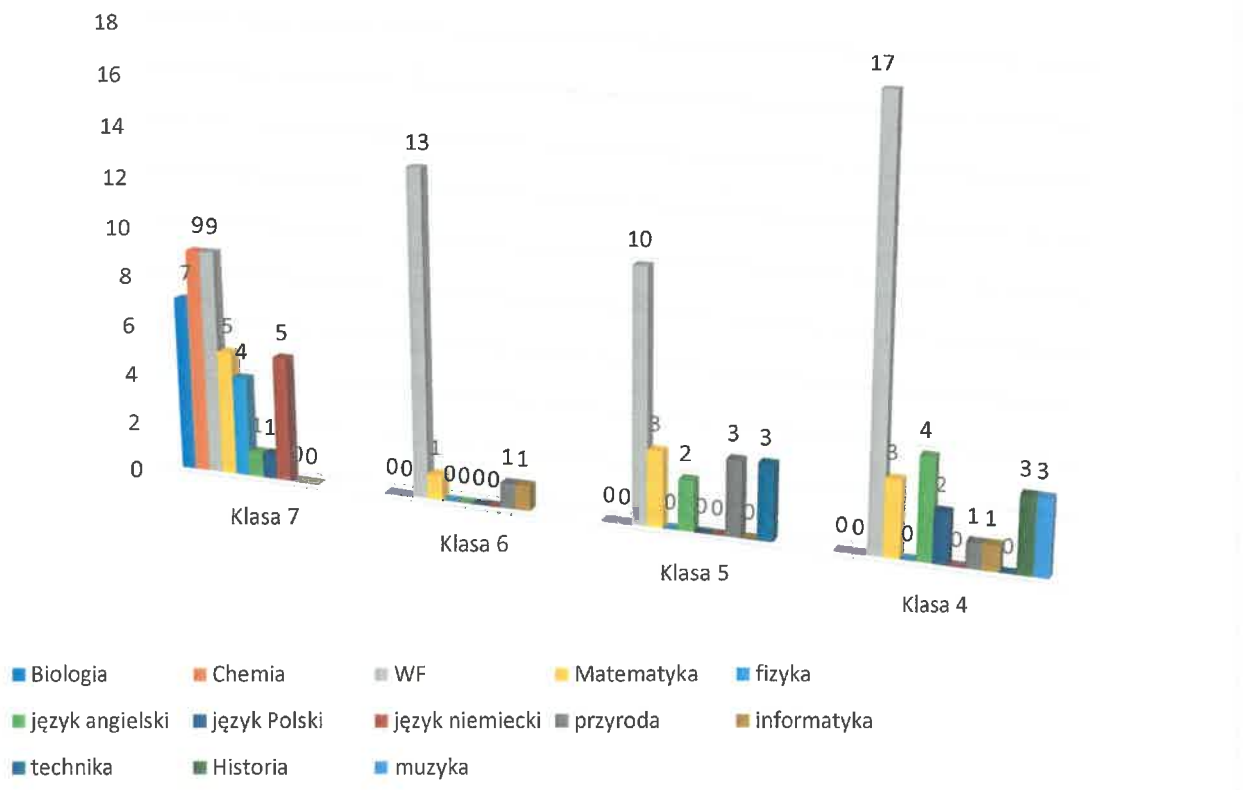
SP	Uczniowie klas 5	1	2	8	7
SP	Uczniowie klasy 6	3	4	7	9
SP	Uczniowie klasy 7	15	7	8	20

Tabela: opracowanie własne

Poziom zainteresowania danym przedmiotem, wyniki jakie się w nim osiąga, w dużej mierze odzwierciedla chęć jaka towarzyszy uczniom do udziału w konkretnej lekcji. Zgodnie ze schematem: lubię to co sprawia mi przyjemność/w czym jestem dobry/odnoszę sukcesy można zauważyć, iż uczniowie lubią zwłaszcza wychowanie fizyczne, a dalej: matematykę. Wśród klas siódmych, obok wychowania fizycznego z ulubionych przedmiotów wyróżnia się również chemia i biologia. Dużym zainteresowaniem cisy się także fizyka.

Do Zespołu Szkół w Daszewicach uczęszczają uczniowie z niepełnosprawnościami. Obecnie w szkole uczą się dwie takie osoby (2 chłopców). Brakuje dodatkowych zajęć wzmacniających kompetencje danych uczniów, a zarazem mających na celu wspieranie ich w procesie nauki oraz funkcjonowania w gronie rówieśników.

Jakie przedmioty lubią uczniowie Szkoły Podstawowej w Daszewicach

V. Diagnoza zapotrzebowania na działania projektowe dla Szkoły Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Czapurach

Kadra nauczycielska: przedmioty przyrodnicze i matematyka, fizyka, chemia, języki obce, informatyka, biologia

W ramach diagnozy przeprowadzono badanie ankietowe wśród nauczycieli zatrudnionych w Szkole Podstawowej w Czapurach. Dla niniejszego opracowania przytoczone zostaną wyniki badania zrealizowanego wśród nauczycieli przedmiotów objętych interwencją Europejskiego Funduszu Społecznego - tj. nauczycieli przyrody, matematyki i języka angielskiego i niemieckiego, fizyki, chemii, informatyki, biologii. Termin wykonania badania to listopada 2017 r.

Respondenci wykazali, że czasami podczas zajęć z uczniami stosują metodę eksperymentu. Czasami wykorzystywana jest ona przez nauczyciela przyrody i języka angielskiego, fizyki często - przez kolejnego nauczyciela przyrody. Pomimo deklarowanej dość wysoko częstotliwości sięgania podczas zajęć po metodę doświadczeń, eksperymenty wykonywane są w sposób ograniczający skuteczność edukacyjną tej metody nauczania. Wynika to w dużej mierze ze stanu posiadanego wyposażenia. Nauczyciele wskazują na brak potrzebnych sprzętów, zły stan techniczny tych już posiadanych oraz liczbę narzędzi nie wystarczającą dla wszystkich uczniów lub grup. Niektórzy nauczyciele przynoszą z domu swoje przyrządy czy materiały aby posiłkować się nimi podczas prowadzenia zajęć z uczniami (np. magnesy, wiatrak/wentylator). Pedagodzy wykonują tylko najprostsze i najbardziej podstawowe doświadczenia. Uczeń występuje tutaj wyłącznie w roli obserwatora/widza. Mocno ograniczone jest doświadczanie przez ucznia danego zdarzenia.

Rzadko uczniowie sami wykonują eksperyment przy wsparciu nauczyciela (źródło: wywiad). Nauczyciele zauważają pozytywne strony realizacji podstawy programowej przy wykorzystaniu nowego wyposażenia pracowni: praca uczniów w mniejszych grupach co podniesie poziom efektywności ich nauki, wykorzystywanie metody eksperymentu dzięki której uczniowie będą dostaną szansę na ułatwione zrozumienie przerabianego materiału, urozmaicenie lekcji przełoży się na podniesienie poziomu zainteresowania ucznia danym przedmiotem.

Wszyscy respondenci wskazują na istnienie potrzeby podnoszenia swoich kompetencji lub zdobywania nowych kwalifikacji. Szczególnie wyraźne są głosy płynące od trzech nauczycieli. Istnieje w szkole potrzeba wzmocnienia kompetencji grona pedagogicznego w zakresie wykorzystania aktywizujących ucznia metod w nauczaniu opartym na doświadczeniu. Ponadto Szkoła wiele by zyskała w sytuacji podniesienia kwalifikacji przez nauczycieli w zakresie indywidualizacji pracy z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dzieckiem z niepełnosprawnościami. Nauczyciele zauważają konieczność zdobycia kwalifikacji w zakresie surdopedagogiki oraz tyflopädagogiki. Uzasadniają to możliwością realizacji procesu edukacji dla dzieci z wadami słuchu lub wzroku. Potrzeba podnoszenia kompetencji i kwalifikacji u nauczycieli jest również

wskazywana przez Dyрекcję Szkoły, a działania skutkujące jej zaspokojeniem – aprobowane i pożądane. Badani znają metodę projektu edukacyjnego i już wykorzystywali ją w pracy.

Wskazują na mocne strony tego sposobu pracy z uczniami jak np.: wysoki poziom zaangażowania uczniów, dokonywanie samooceny, formułowanie celów, integracja uczniów, wzajemne aktywizowanie się uczestników projektu, lepszy kontakt nauczyciela z uczniami. Nauczyciele nie zauważają słabych stron wykorzystania metody projektu w nauczaniu.

Nauczyciele wskazują na utrudnienia jaką napotykają podczas prowadzenia zajęć z uczniami. Mają one charakter infrastrukturalny (za małe sale, brak pomieszczeń do przechowywania pomocy dydaktycznych), nie za wysokiej jakości jest sprzęt wykorzystywany przez pedagogów do pracy z uczniami (np. komputery ze zbyt małą pamięcią nie pozwalające na zainstalowanie na nich oprogramowania jakie można by wykorzystywać podczas lekcji).

Wszyscy nauczyciele deklarują otwartość i chęć podjęcia współpracy z instytucjami publicznymi i niepublicznymi funkcjonującymi w otoczeniu szkół. W ramach współdziałania można zrealizować projekt edukacyjny.

Ankietowani (100% wskazań) zauważają, że warunki prowadzenia zajęć jakie panują w danej sali (też dostęp do wyposażenia, możliwość korzystania z niego) mają bezpośrednie przełożenie na realizację procesu edukacyjnego. Pojawia się uwaga, że „uczniowie łatwiej zapamiętują, gdy angażują się w pracę/naukę”. Jakość sali i sprzętu ma przełożenie na nauczanie uczniów, można łatwiej i szybciej realizować projekt kiedy ma się do dyspozycji pełny kompletny i nowy sprzęt. Przystosowanie warunków i materiałów do prowadzenia eksperymentów i doświadczeń znacznie zmniejsza czas oraz zwiększa efektywność lekcji.

Uczniowie

W ramach opracowywania diagnozy zapotrzebowania szkół, przeprowadzono badanie, którym objęto wszystkich uczniów klas 4 – 6 Szkoły Podstawowej. Jako metodę badawczą wykorzystano ankietę. Badanie wykonano w listopadzie 2017 roku.

Respondentom ze Szkoły Podstawowej w Czapurach zadano pytanie o to czy chcieliby móc wykonywać (nie tylko obserwować jako widz) doświadczenia podczas lekcji przyrody i matematyki. Uczniowie udzielili następujących odpowiedzi:

	Klasa	Zaznaczono odpowiedź TAK	Zaznaczono odpowiedź NIE
SP	Uczniowie klasy 4	97%	3%
SP	Uczniowie klas 5	99%	1%
SP	Uczniowie klasy 6	100%	0%

Tabela: opracowanie własne

Wśród uczniów obecna jest potrzeba aktywnego udziału w prowadzonych doświadczeniach.

Zapytano badanych o bariery jakie mogą uniemożliwiać lub utrudniać im udział w dodatkowych zajęciach mających się odbywać zaraz po godzinach lekcji. Znaczny odsetek respondentów wskazał jako wiodący czynnik utrudniający udział w fakultetach: sposób

zorganizowania powrotu do domu po lekcjach. Również należy zwrócić uwagę na ilość organizowanych zajęć tak by nie obciążać zbyt mocno grafiku uczniów i zapewnić im wystarczający czas na odpoczynek po szkole.

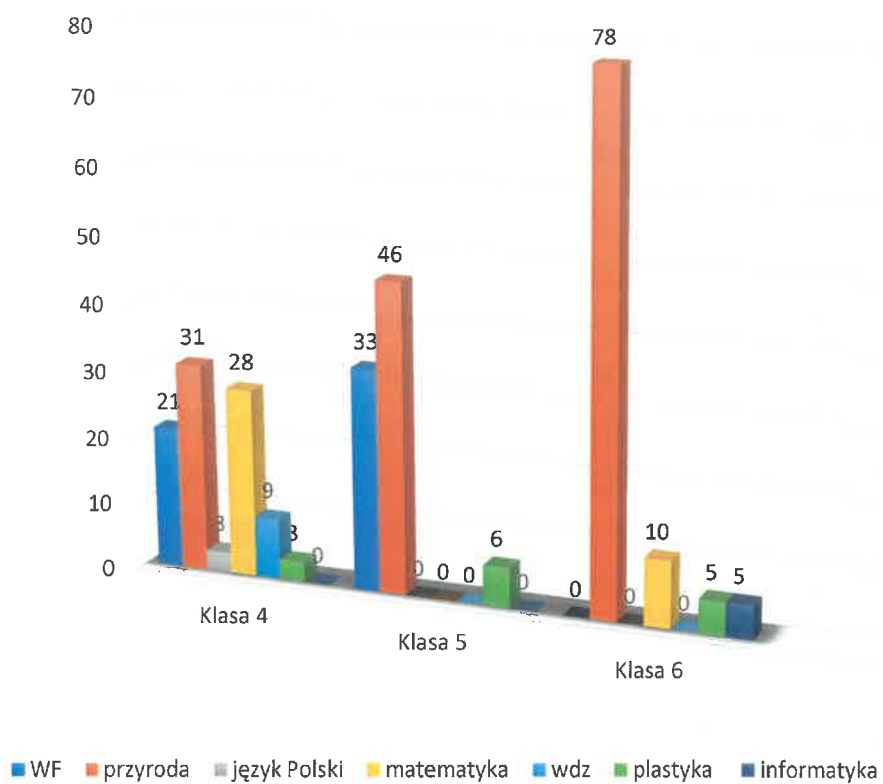
		Co może utrudniać udział w dodatkowych zajęciach? (można było zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź) liczba wskazań:			
klasa		dojazd do domu - stałe godziny odjazdu autobusów	samopoczucie ucznia	dodatkowe zajęcia zorganizowane np. przez rodziców	zmęczenie po wszystkich lekcjach
SP	Uczniowie klasy 4	12	2	4	14
SP	Uczniowie klas 5	0	2	1	11
SP	Uczniowie klasy 6	7	3	3	5

Tabela: opracowanie własne

Poziom zainteresowania danym przedmiotem, wyniki jakie się w nim osiąga, w dużej mierze odzwierciedla chęć jaka towarzyszy uczniom do udziału w konkretnej lekcji. Zgodnie ze schematem: lubię to co sprawia mi przyjemność/w czym jestem dobry/odnoszę sukcesy można zauważyć, iż uczniowie lubią zwłaszcza dwa przedmioty: przyrodę i wychowanie fizyczne. Zainteresowanie przyrodą dominuje u uczniów klasy szóstej ale można też zauważyć że coraz częściej pojawia się informatyka. Wychowanie fizyczne popularne jest w młodszych klasach. W klasie czwartej zauważamy duże zainteresowanie przedmiotem z matematyki.

Do Szkoły Podstawowej w Czapurach uczęszczają uczniowie z niepełnosprawnościami. Obecnie w szkole uczą się dwie osoby (1 dziewczynka, 1 chłopiec). Brakuje dodatkowych zajęć wzmacniających kompetencje danych uczniów i mających na celu wspieranie ich w procesie nauki oraz funkcjonowania w gronie rówieśników.

Jakie przedmioty lubia uczniowie Szkoły Podstawowej w Czapurach

VI. Diagnoza zapotrzebowania na działania projektowe dla Szkoły Podstawowej w Pecnej

Kadra nauczycielska: przedmioty przyrodnicze ,matematyka, biologia, chemia, fizyka informatyka, biologia

W Szkole Podstawowej w Pecnej ankiety zostały wypełnione przez 9 nauczycieli, którzy zostali objęci interwencją Europejskiego Funduszu Społecznego - tj. nauczycieli przyrody, matematyki i języka angielskiego i niemieckiego, fizyki, chemii, informatyki, biologii.

Z wypełnionych ankiet możemy zauważyć, że zajęcia na których są przeprowadzane metody eksperymentalne czy też doświadczenia nie odbywają się zbyt często. Statystycznie z dziewięciu nauczycieli pięciu z nich wykonuje doświadczenia/eksperymenty czasami, dwóch nauczycieli wykonuje często. Nie ma sytuacji aby w toku przeprowadzonych zajęć w roku szkolnym nie było przeprowadzanych lekcji na których są przeprowadzane doświadczenia czy eksperymenty.

Przyczyną małej ilości przeprowadzania zajęć z uwzględnieniem eksperymentów czy doświadczeń jest brak odpowiedniego sprzętu oraz nieodpowiednia liczba narzędzi a także niekompletność sprzętu. Nauczyciele wskazali, iż najczęstszą formą lekcji na których są przeprowadzane eksperymenty to w dużej mierze ich prezentacje i pokazywanie przebiegu procesu eksperymentu .

Podano odbywają się eksperymenty prowadzone przez uczniów po wcześniejszym zademonstrowaniu doświadczenia przez nauczyciela. Rzadziej odbywają się eksperymenty gdzie uczniowie w małej grupie sami pracują nad eksperymentem. Do najczęściej wykorzystywanego sprzętu podczas eksperymentu używa się probówki, mikroskopów, przyrządów mierniczych, tablic multimedialnych ,laptopów, rzutników, modeli brył, podstawowe przyrządy papiernicze, plansze oraz gry. Wskazano także częste używanie słowników przedmiotowych i odtwarzaczy CD. W mniejszej części wykorzystywane są: palik gazowy, zlewki, kolby stożkowe, naczynia szklane i plastikowe, układ słoneczny.

Podkreślono, iż zakup wyposażenia pozytywnie wpłynie na organizację lekcji z motywami eksperymentu. W głównej mierze wskazano na zmniejszenie czasu przygotowania zajęć na których mają się odbyć eksperymenty. Jednocześnie wskazano, iż dziecko podczas zajęć na którym wykonuje się doświadczenia czy eksperymenty łatwiej i szybciej rozumie temat zajęć i potrafi go omówić. Zajęcia na których przeprowadza się doświadczenia zwiększają u ucznia poczucie samodzielności i odpowiedzialności. Wprowadzenie atrakcyjność zajęć pozytywnie wpływa na przyswojenie wiedzy i wykorzystanie jej w praktyce. Trzeba zaznaczyć, iż mniejsza

ilość uczniów biorąca udział w doświadczeniu czy eksperymencie ma znaczący wpływ na podział zadań i zaangażowanie każdego ucznia. Podczas analizy ankiet, nauczyciele Szkoły Podstawowej w Pecnej podkreślili, że nie widzą większych zagrożeń ani barier w aspekcie wykorzystywania utworzonej w ramach projektu pracowni przedmiotowej. W niewielkim stopniu wskazana jest obawa przed korzystaniem zbyt dużej jednorazowej grupy uczniów z pracowni. Uniemożliwia to pomoc indywidualną uczniowi oraz kontrolę nad wykorzystywaniem sprzętu. Przedstawiono również obawę dotyczącą bezpieczeństwa uczniów podczas wykonywanych zajęć. Wskazano również obawę przed realizacją doświadczenia i eksperymentu z uwagi na barierę czasową.

Po analizie przedstawionych ankiet nauczycieli Szkoły Podstawowej w Pecnej ustalono, że znaczna większość podnosiła swoje kwalifikacje poprzez branie udziału w szkoleniach, kursach, studiach podyplomowych i innych zajęć które mają wpływ na poprawę kompetencji nauczyciela. Jednocześnie wyrażono 100% chęć dalszego podnoszenia kwalifikacji 9/9 nauczycieli. Podnoszenie kwalifikacji w dużej mierze może być wyrażony poprzez udział w lekcjach pokazowych, konsyliach dyskusyjnych, warsztatach tematycznych a także poprzez fachową literaturę. Duże zainteresowanie jest studiami podyplomowymi dla nauczycieli. Mniejsze zainteresowanie jest natomiast na szkolenia i kursy.

Nauczyciele bardzo chętnie wyrażają swoje pomysły, propozycje w których mogli by się kształcić (6/9 nauczycieli). Kształcenie dotyczy języka angielskiego a także specjalną potrzebę nauczania dla uczniów biologii, terapie pedagogiczne chemii, kółko chemiczne, współpracy z innymi podmiotami (np. Nadleśnictwem). Potrzeba kształcenia neurodydaktyki w nauczaniach języków obcych oraz zapoznawanie się z nowymi pojęciami matematycznymi. Zauważyć możemy duże zainteresowanie udziałem w studiach podyplomowych jest to 9/9 nauczycieli. Zauważyć można pojawiające się bariery, które mogą towarzyszyć podczas realizacji dodatkowych zajęć dydaktyczno - wyrównawczych dla uczniów. Dużym problemem i kłopotem dla nauczycieli jest brak środków na materiały służących do nauczania w poszczególnych zajęciach. Przedstawiono również problem zarówno z systematycznością uczniów jaki i z ograniczeniami czasowymi. Na ograniczenie czasowe w dużej mierze ma wpływ dojazd dzieci do szkoły komunikacją szkolną a także inne dodatkowe zajęcia, które odbywają się poza lekcyjnie i w sferze prywatnej. Znacznym kłopotem jest minimalistyczne wyposażenie sal w pomoce dydaktyczne. Przedstawiono istotny problem braku kompetencji i wiedzy na temat nauczania uczniów z różnymi problemami i zaburzeniami.

Znaczna część nauczycieli deklaruje się na wykorzystanie metody projektu w pracy z uczniami 7/9 nauczycieli. Za mocne strony realizowania projektu edukacyjnego w szkole dla danego ucznia przedstawiono jego zaangażowanie, rozwijanie swoich zainteresowań. Należy uwzględnić również takie umiejętności jak planowanie, autoprezentację, kształtowanie postaw. Lepsze zrozumienie tematu przez ucznia pozytywnie będzie wpływać na jego proces

nauczania i osiągnięcie lepszych wyników w nauce. Do pozytywnych procesów realizacji projektu edukacyjnego w szkole przekładając na cały proces nauczania w danej klasie ma wpływ większe zainteresowanie kulturą w oparciu o tematykę projektu a także współpraca, negocjacje, wspólna strategia rozwiązywania zadań przez uczniów. Integralną częścią jest współpraca między uczniami i wyrażanie własnej opinii. Często przejawia się inicjatywa pomocy osobie słabszej.

Za negatywne strony realizacji projektu edukacyjnego w Szkole Podstawowej w Pecnej dla poszczególnego ucznia wskazano przejaw inicjatywy ucznia lepiej uczącego się nad uczniem słabszym. Wykonywanie zadań w sposób szybszy i dokładniejszy przez ucznia lepiej uczącego się. Problemem może być słabe zaangażowanie ucznia w projekcie a także niezrozumienie tematu. Wymieniono również negatywne strony realizacji projektu edukacyjnego w szkole przekładając na cały proces nauczania w danej klasie. W głównej mierze jest to oszustwo, matactwo i cwaniactwo widniejące w klasach. Niechęć uczniów do brania udziału w projektach co przejawia się często wpływem osób o charakterze władczej. Za negatywną stronę wskazano również podział klasowy i nie poszerzanie wiedzy przez uczniów słabszych.

Wszyscy nauczyciele Szkoły Podstawowej w Pecnej wyrazili swoją otwartość na współpracę z Partnerami w ramach realizacji projektu edukacyjnego lub dodatkowych zajęć dla uczniów.

Nauczyciele Szkoły Podstawowej w Pecnej w większej mierze przychylają się do opinii, iż warunki prowadzenia zajęć z uczniami mogą przełożyć się na realizację procesu edukacyjnego. Uznano, iż bezpośredni wpływ ucznia może mieć znaczenie na atrakcyjność zajęć a lepsze zobrazowanie zajęć ma lepszy wpływ na przyswojenie wiedzy.

Uczniowie

W ramach opracowywania diagnozy zapotrzebowania szkół, przeprowadzono badanie, którym objęto wszystkich uczniów klas 4 - 7 Szkoły Podstawowej. Jako metodę badawczą wykorzystano ankietę. Badanie wykonano w listopadzie 2017 roku.

Respondentom ze Szkoły Podstawowej w Pecnej zadano pytanie o to czy chcieliby móc wykonywać (nie tylko obserwować jako widz) doświadczenia podczas lekcji przyrody , fizyki, matematyki, chemii,. Uczniowie udzielili następujących odpowiedzi:

	Klasa	Zaznaczono odpowiedź TAK	Zaznaczono odpowiedź NIE
SP	Uczniowie klasy 4	100%	0%
SP	Uczniowie klas 5	99%	1%
SP	Uczniowie klasy 6	100%	0%
SP	Uczniowie klasy 7	94 %	6%

Tabela: opracowanie własne

Wśród uczniów obecna jest potrzeba aktywnego udziału w prowadzonych doświadczeniach.

Zapytano badanych o bariery jakie mogą uniemożliwiać lub utrudniać im udział w dodatkowych zajęciach mających się odbywać zaraz po godzinach lekcji. Znaczny odsetek respondentów wskazał jako wiodący czynnik utrudniający udział w fakultetach: sposób zorganizowania powrotu do domu po lekcjach. Również należy zwrócić uwagę na ilość organizowanych zajęć tak by nie obciążać zbytnio grafiku uczniów i zapewnić im wystarczający czas na odpoczynek po szkole.

		Co może utrudniać udział w dodatkowych zajęciach? (można było zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź) liczba wskazań:			
	klasa	dojazd do domu - stałe godziny odjazdu autobusów	samopoczucie ucznia	dodatkowe zajęcia zorganizowane np. przez rodziców	zmęczenie po wszystkich lekcjach
SP	Uczniowie klasy 4	0	0	9	14
SP	Uczniowie klas 5	3	2	4	9
SP	Uczniowie klasy 6	2	2	8	3
SP	Uczniowie klasy 7	0	0	5	11

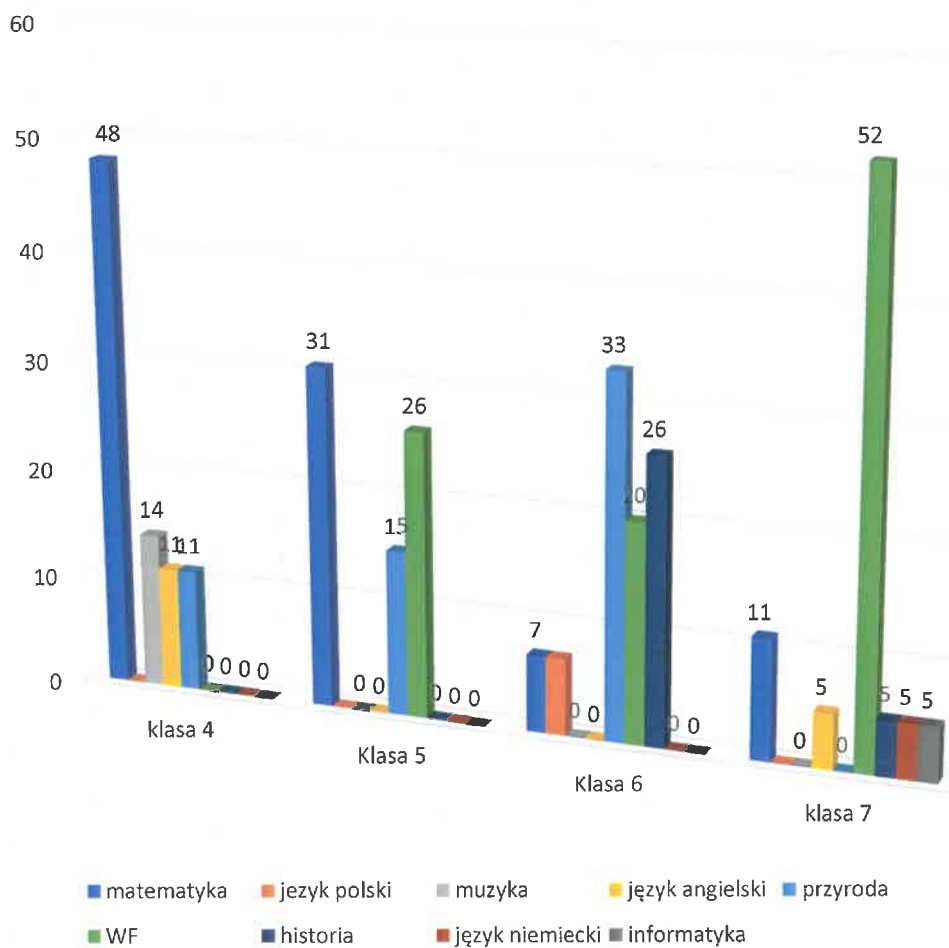
Tabela: opracowanie własne

Poziom zainteresowania danym przedmiotem, wyniki jakie się w nim osiąga, w dużej mierze odzwierciedla chęć jaka towarzyszy uczniom do udziału w konkretnej lekcji. Zgodnie

ze schematem: lubię to co sprawia mi przyjemność/w czym jestem dobry/odnoszę sukcesy można zauważyć, iż uczniowie lubią zwłaszcza dwa przedmioty: przyrodę i wychowanie fizyczne. Zainteresowanie matematyką dominuje u uczniów klasy czwartej ale można też zauważyć że coraz częściej pojawia się informatyka. Wychowanie fizyczne popularne jest w młodszych klasach.

Do Szkoły Podstawowej w Pecnej nie uczęszczają uczniowie z niepełnosprawnościami.

Jakie przedmioty lubią uczniowie Szkoły Podstawowej w Pecnej

VII. Diagnoza zapotrzebowania na działania projektowe dla Szkoły Podstawowej w Rogalinie

Kadra nauczycielska: przedmioty przyrodnicze ,matematyka, biologia, chemia, fizyka informatyka, biologia

Zostało przeprowadzone badanie ankietowe wśród nauczycieli Szkoły Podstawowej w Rogalinie, którzy zostali objęci interwencją Europejskiego Funduszu Społecznego - tj. nauczycieli biologii, przyrody, fizyki, chemii, geografii, matematyki. Termin wykonania badania listopad 2017r

Respondenci wykazali, że często odbywają z uczniami zajęcia na których przyprawdza się eksperymenty czy też doświadczenia. Jeden nauczyciel podał iż nigdy nie przeprowadzał zajęć związanych z przeprowadzaniem eksperymentu.

Eksperymenty jak są już wykonywane to w dużej części nauczyciel pokazuje dane doświadczenie a uczniowie biorą udział jako obserwatorzy. Jeżeli są już wykonywane zajęcia na których można przeprowadzić eksperymenty to respondenci zaznaczają iż doświadczenia wykonywane są w sposób ograniczający skuteczność edukacyjną tej metody nauczania. Wynika to w dużej mierze ze stanu posiadanego wyposażenia. Nauczyciele wskazują na brak potrzebnych sprzętów, zły stan techniczny tych już posiadanych oraz liczbę narzędzi nie wystarczającą dla wszystkich uczniów lub grup. Do najczęściej wykorzystywanego sprzętu podczas eksperymentu używa się probówki, mikroskopów, przyrządów mierniczych, tablic multimedialnych, laptopów, rzutników, modeli brył, podstawowe przyrządy papiernicze, plansze oraz gry.

Nauczyciele zauważają pozytywne strony realizacji podstawy programowej przy wykorzystaniu nowego wyposażenia pracowni. Najważniejszy aspekt to zwiększenie atrakcyjności lekcji oraz skrócenie czasu przygotowania do zajęć na których będą przeprowadzane eksperymenty. Znaczne zwiększenie samodzielności ucznia w procesie doświadczeń (odpowiednia ilość narzędzi). Urozmaicenie zajęć przyczyni się do zwiększenia zaciekawienia tematyką przez uczniów a jednocześnie ułatwi przyswojenia nowej wiedzy.

W przypadku doposażenia pracowni do nauki objętych projektem nauczyciele mają pewną barierę i obawę jeżeli chodzi o bezpieczeństwo uczniów. Nie zawsze wszyscy uczestnicy lekcji przestrzegają obostrzeń i wskazówek z instrukcji wykonania zadania. Stąd tak ważne jest dodatkowe zabezpieczenie przestrzeni wykorzystywanej do prowadzenia doświadczeń i eksperymentów.

Po analizie przedstawionych ankiet nauczycieli Szkoły Podstawowej w Rogalinie ustalono, że znaczna większość podnosiła swoje kwalifikacje poprzez branie udziału w szkoleniach, kursach, studiach podyplomowych i innych zajęć które mają wpływ na poprawę kompetencji nauczyciela. Jednocześnie wyrażono 100% chęć dalszego podnoszenia kwalifikacji. Podnoszenie kwalifikacji w dużej mierze może być wyrażony poprzez szkolenia, studia podyplomowe, fachową literaturą, lekcje pokazowe, dyskusje oraz warsztaty. Potrzeba ta jest również wskazywana przez Dyрекcję, a działania skutkujące jej zaspokojeniem - aprobowane i pożądanе. Ponadto Szkoła wiele by zyskała w sytuacji

podniesienia kwalifikacji przez nauczycieli w zakresie indywidualizacji pracy z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dzieckiem z niepełnosprawnościami. Nauczyciele zauważają konieczność zdobycia kwalifikacji w zakresie surdopedagogiki oraz tyflopedagogiki. Uzasadniają to możliwością realizacji procesu edukacji dla dzieci z wadami słuchu lub wzroku.

Pedagodzy zauważają pozytywne strony realizacji podstawy programowej przy wykorzystaniu nowego wyposażenia pracowni: praca uczniów w mniejszych grupach co podniesie poziom efektywności ich nauki, wykorzystywanie metody eksperymentu dzięki której uczniowie będą dostaną szansę na ułatwione zrozumienie przerabianego materiału, urozmaicenie lekcji przełoży się na podniesienie poziomu zainteresowania ucznia danym przedmiotem. Zwiększa się u ucznia poczucie samodzielności oraz umiejętność planowania co przekłada się na zwiększenie pewności siebie.

Nauczyciele wskazują, że są wśród uczniów osoby nie mające chęci do nauki, nie zaangażowane i nie zainteresowane danym przedmiotem, a również i takie które swoim zachowaniem wskazują na domniemany brak świadomości sensu i potrzeby chodzenia do szkoły. Jest bardzo wyraźna potrzeba objęcia uczniów wsparciem w zakresie doradztwa edukacyjnego i zawodowego mającego na celu uświadomienie celu procesu edukacji, dopasowanie drogi nauki do poszczególnej osoby.

Wszyscy nauczyciele deklarują otwartość i chęć podjęcia współpracy z instytucjami publicznymi i niepublicznymi funkcjonującymi w otoczeniu szkół. W ramach współdziałania można zrealizować projekt edukacyjny.

Ankietowani (100% wskazań) zauważają, że warunki prowadzenia zajęć jakie panują w danej sali (też dostęp do wyposażenia, możliwość korzystania z niego) mają bezpośrednie przełożenie na realizację procesu edukacyjnego. Poprawienie warunków sal, przyczynią się do zdobywania większych umiejętności w realizacji doświadczeń i eksperymentów. Dobrze wyposażone sale skrócą też czas przygotowania się do zajęć na których będą przeprowadzane eksperymenty. Posiadanie przez każdego ucznia odpowiedniej ilości materiałów oraz przestrzeni ułatwia pracę zarówno dzieci jak i nauczyciela który ma lepszy dostęp do ucznia i kontrolę nad wykonywaniem zadania. Zdobywanie wiedzy w dobrych warunkach ma lepszy wpływ na jakość przyswojenia wiedzy przez ucznia.

Uczniowie

W ramach opracowywania diagnozy zapotrzebowania szkół, przeprowadzono badanie, którym objęto wszystkich uczniów klas 4 - 7 Szkoły Podstawowej. Jako metodę badawczą wykorzystano ankietę. Badanie wykonano w listopadzie 2017 roku.

Respondentom ze Szkoły Podstawowej w Rogalinie zadano pytanie o to czy chcieliby móc wykonywać (nie tylko obserwować jako widz) doświadczenia podczas lekcji przyrody , fizyki, matematyki, chemii,. Uczniowie udzielili następujących odpowiedzi:

	Klasa	Zaznaczono odpowiedź TAK	Zaznaczono odpowiedź NIE
SP	Uczniowie klasy 4	99%	1%
SP	Uczniowie klas 5	100%	0%
SP	Uczniowie klasy 6	100%	0%
SP	Uczniowie klasy 7	99 %	1%

Tabela: opracowanie własne

Wśród uczniów obecna jest potrzeba aktywnego udziału w prowadzonych doświadczeniach.

Zapytano badanych o bariery jakie mogą uniemożliwiać lub utrudniać im udział w dodatkowych zajęciach mających się odbywać zaraz po godzinach lekcji. Znaczny odsetek respondentów wskazał jako wiodący czynnik utrudniający udział w fakultetach: sposób zorganizowania powrotu do domu po lekcjach. Również należy zwrócić uwagę na ilość organizowanych zajęć tak by nie obciążać zbytnio grafiku uczniów i zapewnić im wystarczający czas na odpoczynek po szkole.

		Co może utrudniać udział w dodatkowych zajęciach? (można było zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź) liczba wskazań:			
	klasa	dojazd do domu - stałe godziny odjazdu autobusów	samopoczucie ucznia	dodatkowe zajęcia zorganizowane np. przez rodziców	zmęczenie po wszystkich lekcjach
SP	Uczniowie klasy 4	7	2	1	9
SP	Uczniowie klas 5	0	0	4	4

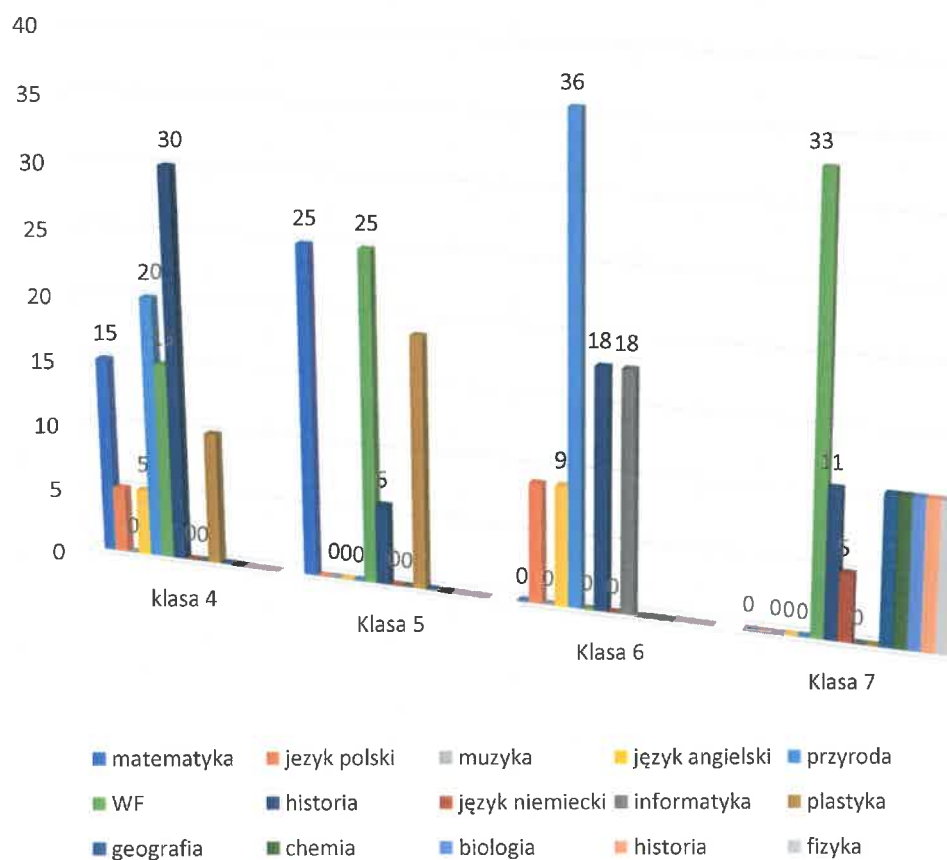
SP	Uczniowie klasy 6	9	5	2	3
SP	Uczniowie klasy 7	7	5	1	3

Tabela: opracowanie własne

Poziom zainteresowania danym przedmiotem, wyniki jakie się w nim osiąga, w dużej mierze odzwierciedla chęć jaka towarzyszy uczniom do udziału w konkretnej lekcji. Zgodnie ze schematem: lubię to co sprawia mi przyjemność/w czym jestem dobry/odnoszę sukcesy można zauważyć, iż uczniowie lubią zwłaszcza dwa przedmioty: przyrodę i wychowanie fizyczne. Zainteresowanie matematyką dominuje u uczniów klasy piątej a także klasy czwartej.

Do Szkoły Podstawowej w Rogalinie nie uczęszczają uczniowie z niepełnosprawnościami.

Jakie przedmioty lubią uczniowie Szkoły Podstawowej w Rogalinie

VIII. Diagnoza zapotrzebowania na działania projektowe dla Szkoły Podstawowej w Rogalinku

Kadra nauczycielska: przedmioty przyrodnicze ,matematyka, biologia, chemia, fizyka informatyka, biologia

W ramach diagnozy przeprowadzono badanie ankietowe wśród nauczycieli zatrudnionych w Szkole Podstawowej w Rogalinku. Dla niniejszego opracowania przytoczone zostaną wyniki badania zrealizowanego wśród nauczycieli przedmiotów objętych interwencją Europejskiego Funduszu Społecznego - tj. nauczycieli przyrody, matematyki i języka angielskiego i niemieckiego, fizyki, chemii, informatyki, biologii. Termin wykonania badania to listopada 2017 r.

Respondenci wykazali, że czasami odbywają z uczniami zajęcia na których przeprowadza się eksperymenty czy też doświadczenia. Często wykonuje zajęcia z dodatkiem eksperymentów dwóch nauczycieli, dwóch nauczycieli podało, iż nigdy nie przeprowadzali zajęć związanych z przeprowadzaniem eksperymentu.

Eksperymenty jak są już wykonywane to w dużej części nauczyciel pokazuje dane doświadczenie a uczniowie biorą udział jako obserwatorzy. Jeżeli są już wykonywane zajęcia na których można przeprowadzić eksperymenty to respondenci zaznaczają iż doświadczenia wykonywane są w sposób ograniczający skuteczność edukacyjną tej metody nauczania. Wynika to w dużej mierze ze stanu posiadanego wyposażenia. Nauczyciele wskazują na brak potrzebnych sprzętów, zły stan techniczny tych już posiadanych oraz liczbę narzędzi nie wystarczającą dla wszystkich uczniów lub grup. Do najczęściej wykorzystywanego sprzętu podczas eksperymentu używa się probówki, mikroskopów, przyrządów mierniczych, tablic multimedialnych ,laptopów, rzutników, modeli brył, podstawowe przyrządy papiernicze. W dużej ilości wykorzystywane są pojemniki i naczynia szklane i jednorazowe naczynia plastikowe.

Wskazuje się że zakup materiałów oraz uzupełnienie sprzętu znacznie skróci czas przygotowania nauczyciela do zajęć oraz sprawi że lekcje będą atrakcyjniejsze. Będzie można wprowadzić nowe metody nauczania przez nauczycieli. Uczniowie będą mogli pracować w mniejszych grupach dzięki czemu staną się bardziej samodzielni. Można zauważyć wskazania na pozytywny wpływ wprowadzenia programu z wykorzystaniem nauki w pracowni doświadczalnej. Uczniowie będą mogli łatwiej zrozumieć temat poprzez metody doświadczalne.

Zwiększa się u ucznia poczucie samodzielności oraz umiejętność planowania co przekłada się na zwiększenie pewności siebie. Praca w grupie wzmocni współdziałanie i współodpowiedzialność za wykonanie projektu przez kilkoro uczniów.

Wszyscy respondenci wskazują na istnienie potrzeby podnoszenia swoich kompetencji lub zdobywania nowych kwalifikacji. Za szczególną formę podnoszenia kompetencji wskazano chęć udziału w szkoleniach lub kursach ale także udział na studiach podyplomowych oraz warsztatach. Istnieje w szkole potrzeba wzmocnienia kompetencji grona pedagogicznego w zakresie wykorzystania aktywizujących ucznia metod w nauczaniu opartym na doświadczeniu. Nauczyciele wykazali zainteresowanie wzięciem udziału w szkoleniu związanego z zastosowaniem technologii IT w nauczaniu języka angielskiego a także indywidualizacją pracy lekcji.

Potrzeba podnoszenia kompetencji i kwalifikacji u nauczycieli jest również wskazywana przez Dyрекcję Szkoły, a działania skutkujące jej zaspokojeniem - aprobowane i pożądane.

Badani znają metodę projektu edukacyjnego i już wykorzystywali ją w pracy.

Wskazują na mocne strony tego sposobu pracy z uczniami jak umiejętność planowania, rozwijanie swoich zainteresowań, wysoki poziom zaangażowania uczniów, dokonywanie samooceny, zwiększenie poczucia samodzielności i pewności siebie. Wśród uczniów zwiększa się poczucie odpowiedzialności i współpracy w grupie. Nauczyciele wskazują słabe strony metody projektu w nauczaniu to w niewielkiej części brak zaangażowania niektórych uczniów, słabe zaangażowanie, trudności w zorganizowaniu doświadczenie z niewielkiej ilości materiałów

Nauczyciele wskazują na utrudnienia jaką napotykają podczas prowadzenia zajęć z uczniami. Mają one charakter infrastrukturalny (za małe sale, brak pomieszczeń do przechowywania pomocy dydaktycznych), nie za wysokiej jakości jest sprzęt wykorzystywany przez pedagogów do pracy z uczniami w dużej mierze jest to sprzęt bardzo podstawowy (np. komputery ze zbyt małą pamięcią nie pozwalające na zainstalowanie na nich oprogramowania jakie można by wykorzystywać podczas lekcji). Nauczyciele Szkoły Podstawowej w Rogalinku zaznaczają że sale często sa dzielone z innymi klasami i nie są przystosowane do prowadzenia doświadczeń i eksperymentów.

Większość nauczycieli deklarują otwartość i chęć podjęcia współpracy z instytucjami publicznymi i niepublicznymi funkcjonującymi w otoczeniu szkół. W ramach współdziałania można zrealizować projekt edukacyjny. Tylko jeden nauczyciel wyraził swoją niechęć do tego typu współpracy.

Ankietowani (100% wskazań) zauważają, że warunki prowadzenia zajęć jakie panują w danej sali (też dostęp do wyposażenia, możliwość korzystania z niego) mają bezpośrednie przełożenie na realizację procesu edukacyjnego. Możliwość urozmaicenia zajęć przyczyniają się do procesu lepszego zapamiętywania a łatwiejszy dostęp do sprzętu i materiałów pomaga zorganizować ciekawsze zajęcia.

Uczniowie

W ramach opracowywania diagnozy zapotrzebowania szkół, przeprowadzono badanie, którym objęto wszystkich uczniów klas 4 - 7 Szkoły Podstawowej. Jako metodę badawczą wykorzystano ankietę. Badanie wykonano w listopadzie 2017 roku.

Respondentom ze Szkoły Podstawowej w Rogalinku zadano pytanie o to czy chcieliby móc wykonywać (nie tylko obserwować jako widz) doświadczenia podczas lekcji przyrody , fizyki, matematyki, chemii,. Uczniowie udzielili następujących odpowiedzi:

	Klasa	Zaznaczono odpowiedź TAK	Zaznaczono odpowiedź NIE
SP	Uczniowie klasy 4	100%	0%
SP	Uczniowie klas 5	100%	0%
SP	Uczniowie klasy 6	100%	0%
SP	Uczniowie klasy 7	100 %	0%

Tabela: opracowanie własne

Wśród uczniów obecna jest potrzeba aktywnego udziału w prowadzonych doświadczeniach.

Zapytano badanych o bariery jakie mogą uniemożliwiać lub utrudniać im udział w dodatkowych zajęciach mających się odbywać zaraz po godzinach lekcji. Znaczny odsetek respondentów wskazał jako wiodący czynnik utrudniający udział w fakultetach: sposób zorganizowania powrotu do domu po lekcjach. Również należy zwrócić uwagę na ilość organizowanych zajęć tak by nie obciążać zbytnio grafiku uczniów i zapewnić im wystarczający czas na odpoczynek po szkole.

		Co może utrudniać udział w dodatkowych zajęciach? (można było zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź) liczba wskazań:			
	klasa	dojazd do domu - stałe godziny odjazdu autobusów	samopoczucie ucznia	dodatkowe zajęcia zorganizowane np. przez rodziców	zmęczenie po wszystkich lekcjach
SP	Uczniowie klasy 4	3	2	7	5

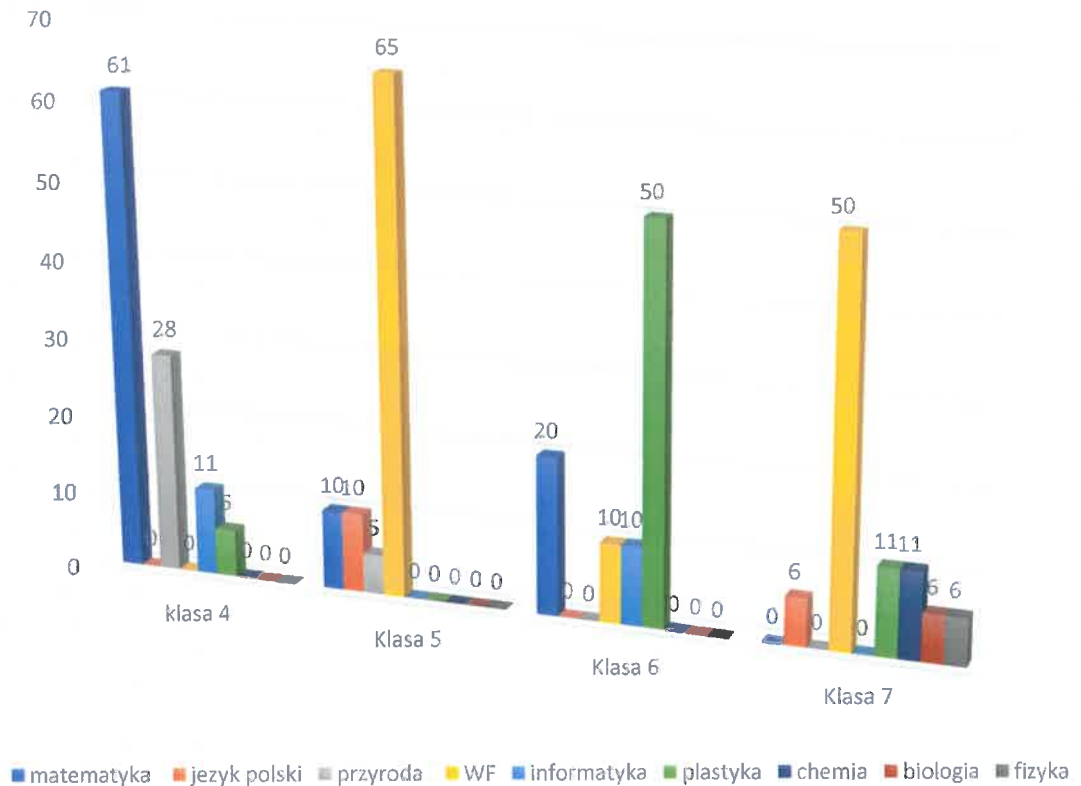
SP	Uczniowie klas 5	4	2	5	10
SP	Uczniowie klasy 6	2	5	1	7
SP	Uczniowie klasy 7	0	1	6	15

Tabela: opracowanie własne

Poziom zainteresowania danym przedmiotem, wyniki jakie się w nim osiąga, w dużej mierze odzwierciedla chęć jaka towarzyszy uczniom do udziału w konkretnej lekcji. Zgodnie ze schematem: lubię to co sprawia mi przyjemność/w czym jestem dobry/odnoszę sukcesy można zauważyć, iż uczniowie lubią zwłaszcza dwa przedmioty: przyrodę i wychowanie fizyczne. Zainteresowanie matematyką dominuje u uczniów klasy czwartej a plastyka w klasie piątej.

Do Szkoły Podstawowej w Rogalinku nie uczęszczają uczniowie z niepełnosprawnościami.

Jakie przedmioty lubią uczniowie Szkoły Podstawowej w Rogalinku

IX. Diagnoza zapotrzebowania na działania projektowe dla Zespołu Szkół w Krośnie Szkoły Podstawowej im. 15 Pułku Ułanów Poznańskich w Krośnie

Kadra nauczycielska: przedmioty przyrodnicze ,matematyka, biologia, chemia, fizyka informatyka, biologia

Badania zostały przeprowadzone wśród nauczycieli zatrudnionych w Szkole Podstawowej w Krośnie. Dla niniejszego opracowania przytoczone zostaną wyniki badania zrealizowanego wśród nauczycieli przedmiotów objętych interwencją Europejskiego Funduszu Społecznego - tj. nauczycieli przyrody, matematyki i języka angielskiego i niemieckiego, fizyki, chemii, informatyki, biologii. Termin wykonania badania to listopada 2017 r.

Respondenci wykazali, że czasami odbywają z uczniami zajęcia na których przeprowadza się eksperymenty czy też doświadczenia. Trzech nauczycieli podało, iż nigdy nie przeprowadzali zajęć związanych z przeprowadzaniem eksperymentu podając za przyczynę brak odpowiedniego sprzętu. Wykonywane eksperymenty w dużej mierze odbywają się na zasadzie pokazowej to znaczy, nauczyciel pokazuje dane doświadczenie a uczniowie biorą udział jako obserwatorzy. Jeżeli są już wykonywane zajęcia na których można przeprowadzić eksperymenty to respondenci zaznaczają iż doświadczenia wykonywane są w sposób ograniczający skuteczność edukacyjną tej metody nauczania. Wynika to w dużej mierze ze stanu posiadanego wyposażenia oraz z jego zdekompilowania. Nauczyciele wskazują na brak potrzebnych sprzętów, zły stan techniczny tych już posiadanych oraz liczbę narzędzi nie wystarczającą dla wszystkich uczniów lub grup. Do najczęściej wykorzystywanego sprzętu podczas eksperymentu używa się probówki, mikroskopów, przyrządów mierniczych, tablic multimedialnych ,laptopów, rzutników, modeli brył, podstawowe przyrządy papiernicze, jednorazowe naczynia, gry planszowe, modele żywe.

Pedagodzy zauważają pozytywne strony realizacji podstawy programowej przy wykorzystaniu nowego wyposażenia pracowni: praca uczniów w mniejszych grupach co podniesie poziom efektywności ich nauki, wykorzystywanie metody eksperymentu dzięki której uczniowie będą dostaną szansę na ułatwione zrozumienie przerabianego materiału, urozmaicenie lekcji przełoży się na podniesienie poziomu zainteresowania ucznia danym przedmiotem. Podniesienie atrakcyjności zajęć wiąże się również z lepszym zrozumieniem tematu przez uczniów. Poprzez doświadczenia i eksperymenty można zwiększyć u ucznia poczucie samodzielności oraz umiejętność planowania. Nauczyciele podkreślają, iż poprzez zakup nowych sprzętów można wprowadzić nowoczesne metody nauczania, które zwiększają efektywność przyswajanej nowej wiedzy.

Wszyscy respondenci wskazują na istnienie potrzeby podnoszenia swoich kompetencji lub zdobywania nowych kwalifikacji. Za szczególną formę podnoszenia kompetencji wskazano chęć udziału w szkoleniach lub kursach. Istnieje w szkole potrzeba wzmocnienia kompetencji grona pedagogicznego w zakresie wykorzystania aktywizujących ucznia metod w nauczaniu opartym na doświadczeniu. Ponadto Szkoła wiele by zyskała w sytuacji podniesienia kwalifikacji przez nauczycieli w zakresie indywidualizacji pracy z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dzieckiem z niepełnosprawnościami. Nauczyciele zauważają konieczność zdobycia kwalifikacji w zakresie surdopedagogiki oraz tyflopädagogiki. Uzasadniają to możliwością realizacji procesu edukacji dla dzieci z wadami słuchu lub wzroku. Potrzeba podnoszenia kompetencji i kwalifikacji u nauczycieli jest również wskazywana przez Dyрекcję Szkoły, a działania skutkujące jej zaspokojeniem - apróbowane i požądane.

Badani znają metodę projektu edukacyjnego i już wykorzystywali ją w pracy.

Większość nauczycieli wskazała mocne strony tego sposobu pracy z uczniami. Głównym aspektem jest zwiększenie samodzielności i odpowiedzialności wśród uczniów. Według pedagogów uczeń poprzez poprawę atrakcyjności lekcji szybciej i łatwiej zapamięta przerabiany materiał i łatwiej go przyswoi. Pozytywnym aspektem wykorzystania metod nauczania z elementami doświadczeń jest przejawiająca się współpraca między uczniami oraz współodpowiedzialność za powierzony projekt. Po lekcji na którym są prowadzone doświadczenie uczniowie łatwiej i z większym zaangażowaniem wyrażają swoją opinie i wymieniają się między sobą opiniami. W niewielkim stopniu nauczyciele wskazują na słabe strony metody projektu w nauczaniu, jednostka wymieniła obawę przejawiania inicjatywy uczniów lepszych nad uczniami słabszymi. Większość jednak pedagogów nie zauważa słabych stron projektu.

Nauczyciele wskazują na utrudnienia jaką napotykają podczas prowadzenia zajęć z uczniami. Wskazują iż posiadane materiały są podstawowe i często zdekompletowane. Mają one charakter infrastrukturalny (za małe sale, brak pomieszczeń do przechowywania pomocy dydaktycznych), nie za wysokiej jakości jest sprzęt wykorzystywany przez pedagogów do pracy z uczniami . Nauczyciele Szkoły Podstawowej w Krośnie zaznaczają, iż większość sal jest dzielona i odbywają się w nich różnego rodzaju przedmioty. Trudno w takiej sytuacji prowadzić eksperymenty i doświadczenia ponieważ wydłuża się czas, w którym trzeba przygotować salę do projektu a co za tym idzie skraca się czas samego prowadzenia doświadczenia czy eksperymentu.

Wszyscy nauczyciele deklarują otwartość i chęć podjęcia współpracy z instytucjami publicznymi i niepublicznymi funkcjonującymi w otoczeniu szkół. W ramach współdziałania można zrealizować projekt edukacyjny.

Ankietowani (100% wskazań) zauważają, że warunki prowadzenia zajęć jakie panują w danej sali (też dostęp do wyposażenia, możliwość korzystania z niego) mają bezpośrednie przełożenie na realizację procesu edukacyjnego. Jakość sali i sprzętu ma przełożenie na nauczanie uczniów, można łatwiej i szybciej realizować projekt kiedy ma się nowy i lepszej jakości sprzęt. W tym wypadku zmniejsza się czas przygotowania zajęć do eksperymentów a zwiększa się efektywność lekcji.

Uczniowie

W ramach opracowywania diagnozy zapotrzebowania szkół, przeprowadzono badanie, którym objęto wszystkich uczniów klas 4 - 7 Szkoły Podstawowej. Jako metodę badawczą wykorzystano ankietę. Badanie wykonano w listopadzie 2017 roku.

Respondentom ze Szkoły Podstawowej w Krośnie zadano pytanie o to czy chcieliby móc wykonywać (nie tylko obserwować jako widz) doświadczenia podczas lekcji przyrody , fizyki, matematyki, chemii,. Uczniowie udzielili następujących odpowiedzi:

	Klasa	Zaznaczono odpowiedź TAK	Zaznaczono odpowiedź NIE
SP	Uczniowie klasy 4	96%	4%
SP	Uczniowie klas 5	100%	0%
SP	Uczniowie klasy 6	100%	0%
SP	Uczniowie klasy 7	95 %	5%

Tabela: opracowanie własne

Wśród uczniów obecna jest potrzeba aktywnego udziału w prowadzonych doświadczeniach.

Zapytano badanych o bariery jakie mogą uniemożliwiać lub utrudniać im udział w dodatkowych zajęciach mających się odbywać zaraz po godzinach lekcji. Znaczny odsetek respondentów wskazał jako wiodący czynnik utrudniający udział w fakultetach: sposób zorganizowania powrotu do domu po lekcjach. Również należy zwrócić uwagę na ilość organizowanych zajęć tak by nie obciążać zbyt grafiku uczniów i zapewnić im wystarczający czas na odpoczynek po szkole.

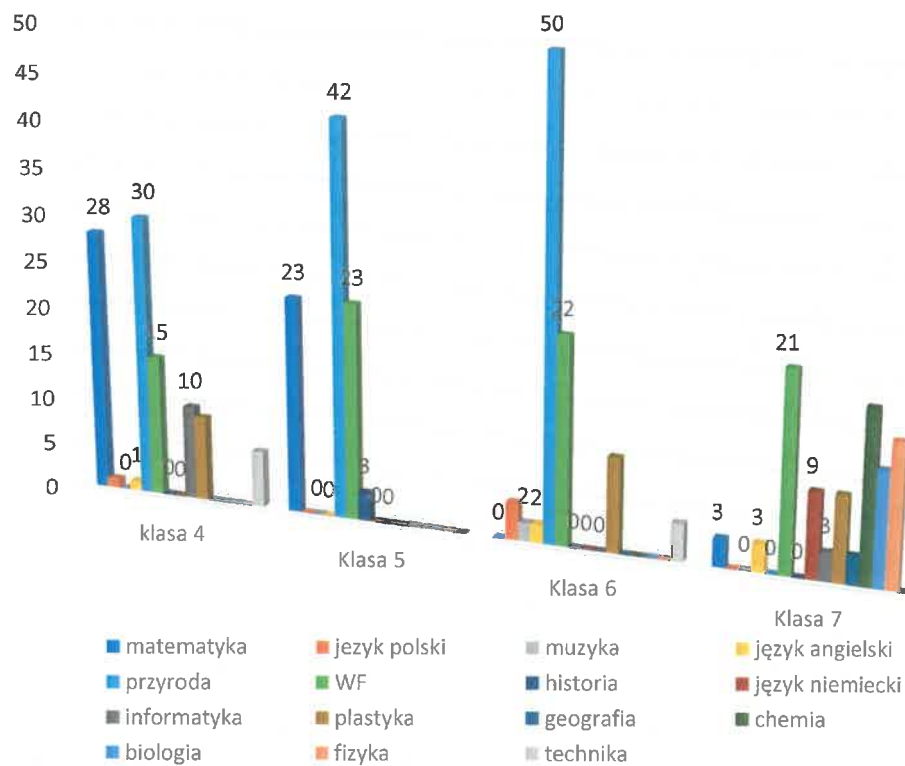
		Co może utrudniać udział w dodatkowych zajęciach? (można było zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź) liczba wskazań:			
	klasa	dojazd do domu - stałe godziny odjazdu autobusów	samopoczucie ucznia	dodatkowe zajęcia zorganizowane np. przez rodziców	zmęczenie po wszystkich lekcjach
SP	Uczniowie klasy 4	7	5	24	44
SP	Uczniowie klas 5	3	7	25	21
SP	Uczniowie klasy 6	7	3	19	15
SP	Uczniowie klasy 7	6	2	8	17

Tabela: opracowanie własne

Poziom zainteresowania danym przedmiotem, wyniki jakie się w nim osiąga, w dużej mierze odzwierciedla chęć jaka towarzyszy uczniom do udziału w konkretnej lekcji. Zgodnie ze schematem: lubię to co sprawia mi przyjemność/w czym jestem dobry/odnoszę sukcesy można zauważyć, iż uczniowie lubią przedmioty: przyrodę, matematykę i wychowanie fizyczne. Zainteresowanie matematyką dominuje u uczniów klasy czwartej a także klasy piątej.

Do Szkoły Podstawowej w Krośnie uczęszczają dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności. Takich uczniów jest ośmiu z czego sześciu to chłopcy a dwie dziewczynki.

Jakie przedmioty lubią uczniowie Szkoły Podstawowej w Krośnie

X. Diagnoza zapotrzebowania na działania projektowe dla Szkoły Podstawowej nr 2 w Mosinie

Kadra nauczycielska: przedmioty przyrodnicze ,matematyka, biologia, chemia, fizyka informatyka, biologia

W listopadzie 2017 roku przeprowadzono w ramach diagnozy badanie ankietowe wśród nauczycieli zatrudnionych w Szkole Podstawowej nr 2 w Mosinie. Dla niniejszego opracowania przytoczone zostaną wyniki badania zrealizowanego wśród nauczycieli przedmiotów objętych interwencją Europejskiego Funduszu Społecznego - tj. nauczycieli przyrody, matematyki i języka angielskiego i niemieckiego, fizyki, chemii, informatyki, biologii. Respondenci wykazali, że czasami odbywają z uczniami zajęcia na których przeprowadza się eksperymenty czy też doświadczenia. Dwóch nauczycieli wskazało, że przeprowadza często lekcje z wykorzystaniem metody doświadczalnej z połączeniem eksperymentu. Jeden nauczyciel tylko podał, iż nigdy nie przeprowadzali zajęć związanych z przeprowadzaniem eksperymentu podając za przyczynę brak odpowiedniego sprzętu.

Eksperymenty jak są już wykonywane to w dużej części nauczyciel pokazuje dane doświadczenie a uczniowie biorą udział jako obserwatorzy. Jeżeli są już wykonywane zajęcia na których można przeprowadzić eksperymenty to respondenci zaznaczają, iż doświadczenia wykonywane są w sposób ograniczający skuteczność edukacyjną tej metody nauczania. Wynika to w dużej mierze ze stanu posiadanego wyposażenia oraz z jego zdekompilowania. Nauczyciele wskazują na brak potrzebnych sprzętów, zły stan techniczny tych już posiadanych oraz liczbę narzędzi nie wystarczającą dla wszystkich uczniów lub grup. Do najczęściej wykorzystywanego sprzętu podczas eksperymentu używa się palnik gazowy, probówki, mikroskopów, przyrządów mierniczych, tablic multimedialnych ,laptopów, rzutników, modeli brył, atlasów, odtwarzacza CD. W dużej mierze wykorzystuje się podstawowe przyrządy papiernicze, pomoce dydaktyczne a także szklane i jednorazowe naczynia. Zauważane są pozytywne strony realizacji podstawy programowej przy wykorzystaniu nowego wyposażenia pracowni. Można tutaj zauważyć, iż większość nauczycieli podkreślała na zwiększenie atrakcyjności zajęć a co za tym idzie ulepszenie procesu zapamiętywania przez ucznia. Dzięki zwiększeniu zajęć, na których będzie można prowadzić eksperymenty, zwiększy się chęć brania czynnego i aktywnego udziału w takich zajęciach przez uczniów. W ten sposób zwiększy się zainteresowanie danym przedmiotem. Podniesienie atrakcyjności zajęć co wiąże się z lepszym zrozumieniem tematu przez uczniów. Poprzez doświadczenia i eksperymenty można zwiększyć u ucznia poczucie samodzielności oraz umiejętność planowania. Nauczyciele podkreślają, iż poprzez zakup nowych sprzętów można zwiększyć ilość przeprowadzanych doświadczeń i eksperymentów a co za tym idzie zwiększyć wiedzę uczniów w tym zakresie.

Wszyscy respondenci wskazują na istnienie potrzeby podnoszenia swoich kompetencji lub zdobywania nowych kwalifikacji. Znaczna większość pedagogów podaje, że chętnie

chciałyby podnosić kompetencję w formie szkoleń. Istnieje w szkole potrzeba wzmocnienia kompetencji grona pedagogicznego w zakresie wykorzystania aktywizujących ucznia metod w nauczaniu opartym na doświadczeniu. Ponadto Szkoła wiele by zyskała w sytuacji podniesienia kwalifikacji przez nauczycieli w zakresie indywidualizacji pracy z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dzieckiem z niepełnosprawnościami. Nauczyciele zauważają konieczność zdobycia kwalifikacji w zakresie oligofrenopedagogiki oraz terapii pedagogicznej. Potrzeba podnoszenia kompetencji i kwalifikacji u nauczycieli jest również wskazywana przez Dyрекcję Szkoły, a działania skutkujące jej zaspokojeniem - aprobowane i pożądane.

Badani znają metodę projektu edukacyjnego i już wykorzystywali ją w pracy.

Za mocne strony pracy z uczniami w oparciu o eksperymenty czy doświadczenia wskazuje się zwiększenie autoprezentacji oraz umiejętności lepszego planowania. Zwiększa się zaangażowanie uczniów i integracja między nimi. Poprawia się kontakt nauczyciela z uczniem. W dużej mierze pedagodzy zaznaczają, iż mocną stroną takiego sposobu pracy z uczniami jest zdobycie przez uczniów poczucia samodzielności, odpowiedzialności czy też zwiększenie pewności siebie. Pozytywnym aspektem wykorzystania metod nauczania z elementami doświadczeń jest przejawiająca się współpraca między uczniami oraz współodpowiedzialność za powierzony projekt. Nauczyciele wskazują słabe strony metody projektu w nauczaniu, to w dużej mierze brak zaangażowania i niechęć uczniów oraz zbyt mało czasu na przygotowanie i realizację projektu.

Nauczyciele wskazują na utrudnienia jaką napotykają podczas prowadzenia zajęć z uczniami. Pedagogzy zaznaczają problem małej ilości sprzętu, jest on dzielony z innymi uczniami a co za tym idzie dziecko nie może wykazać się swoimi umiejętnościami jest w pewnym sensie ograniczane. Jak już jest jakiś sprzęt to często on jest podstawowy lub zdekompletowany. Jakość danego sprzętu też nie jest najwyższa i gorzej się na takim sprzęcie pracuje. Nauczyciele Szkoły Podstawowej nr 2 w Mosinie zaznaczają iż większość sal jest dzielona i odbywają się w nich różnego rodzaju przedmioty a do tego jest zbyt mała ilość sprzętu w danej sali. Trudno w takiej sytuacji prowadzić eksperymenty i doświadczenia ponieważ wydłuża się czas, w którym trzeba przygotować salę do projektu a co za tym idzie skraca się czas samego prowadzenia doświadczenia czy eksperymentu.

Wszyscy nauczyciele deklarują otwartość i chęć podjęcia współpracy z instytucjami publicznymi i niepublicznymi funkcjonującymi w otoczeniu szkół. W ramach współdziałania można zrealizować projekt edukacyjny.

Ankietowani (100% wskazań) zauważają, że warunki prowadzenia zajęć jakie panują w danej sali (też dostęp do wyposażenia, możliwość korzystania z niego) mają bezpośrednie przełożenie na realizację procesu edukacyjnego. Realizacja projektu przy nowym sprzęcie, przystosowanie warunków i materiałów do prowadzenia eksperymentów i doświadczeń

znacznie zmniejsza czas oraz zwiększa efektywność lekcji. Prowadzone zajęcia w taki sposób mają wpływ na efektywność zdobywanej wiedzy oraz atrakcyjność wykorzystania wiedzy przez uczniów w dalszym procesie. Uczniowie, uczą się kierować swoim procesem nauczania a otoczenie w jakim pracuje uczeń ma przełożenie na jego wykonanie zadań czy ćwiczeń. Zmniejszenie liczby uczniów w nauce języka obcego zwiększa efektywność jego nauczania. Podkreśla się, że zwiększenie aktywności ucznia przyczynia się do lepszego zapamiętywania zdobytej wiedzy. Dzięki wspólnym zaangażowaniu przy projekcie ulepszają się relacje między uczniami i ich wspólna współpraca nad zadaniem. Liczba osób ma duże znaczenie na zajęciach, w mniejszych grupach występuje lepsza komunikacja a do tego przy użyciu nowoczesnych technologii usprawnia się przebieg lekcji.

Uczniowie

W ramach opracowywania diagnozy zapotrzebowania szkół, przeprowadzono badanie, którym objęto wszystkich uczniów klas 4 - 7 Szkoły Podstawowej. Jako metodę badawczą wykorzystano ankietę. Badanie wykonano w listopadzie 2017 roku.

Respondentom ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Mosinie zadano pytanie o to czy chcieliby móc wykonywać (nie tylko obserwować jako widz) doświadczenia podczas lekcji przyrody , fizyki, matematyki, chemii,. Uczniowie udzielili następujących odpowiedzi:

	Klasa	Zaznaczono odpowiedź TAK	Zaznaczono odpowiedź NIE
SP	Uczniowie klasy 4	90%	10%
SP	Uczniowie klas 5	92%	8%
SP	Uczniowie klasy 6	98%	2%
SP	Uczniowie klasy 7	87 %	13%

Tabela: opracowanie własne

Wśród uczniów obecna jest potrzeba aktywnego udziału w prowadzonych doświadczeniach.

Zapytano badanych o bariery jakie mogą uniemożliwiać lub utrudniać im udział w dodatkowych zajęciach mających się odbywać zaraz po godzinach lekcji. Znaczny odsetek respondentów wskazał jako wiodący czynnik utrudniający udział w fakultetach: sposób

zorganizowania powrotu do domu po lekcjach. Również należy zwrócić uwagę na ilość organizowanych zajęć tak by nie obciążać zbyt mocno grafiku uczniów i zapewnić im wystarczający czas na odpoczynek po szkole.

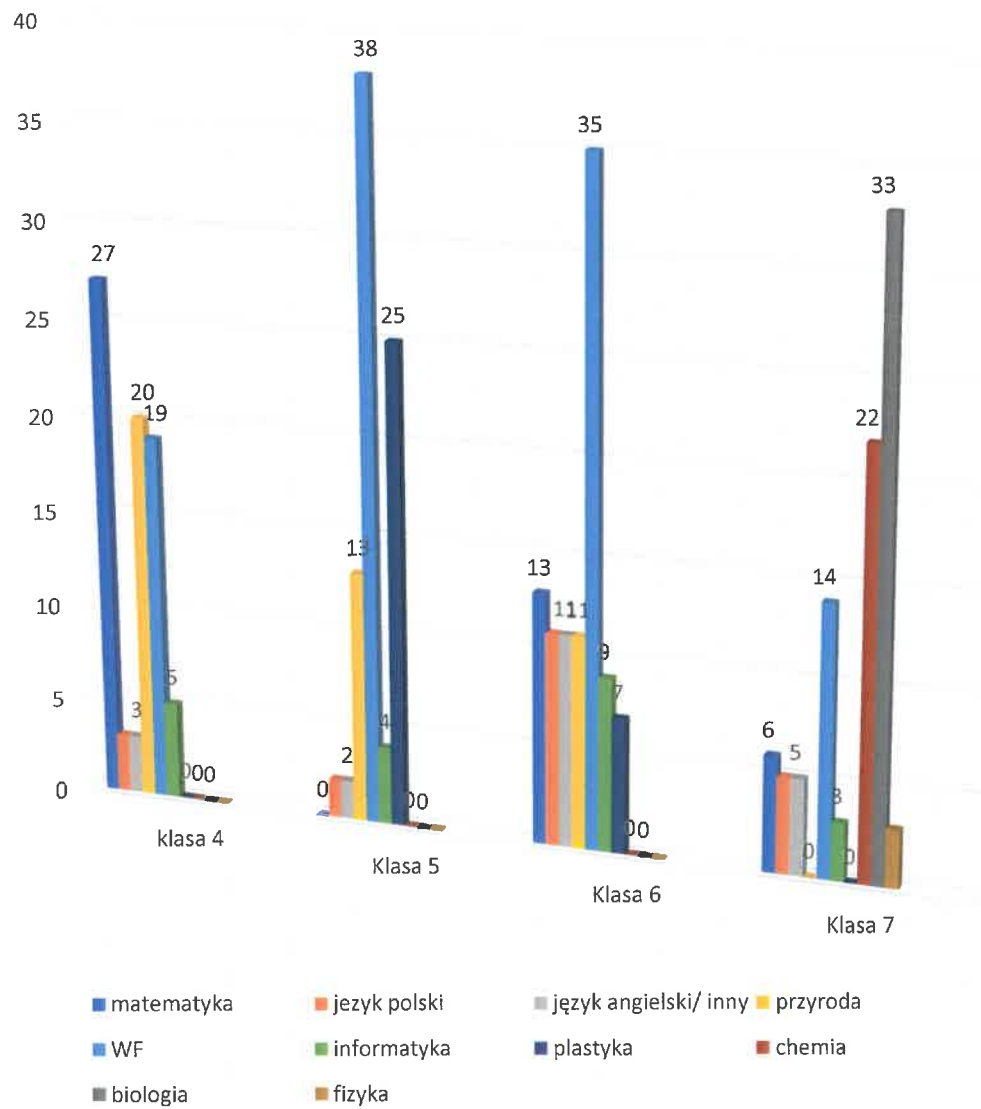
		Co może utrudniać udział w dodatkowych zajęciach? (można było zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź) liczba wskazań:			
klasa		dojazd do domu - stałe godziny odjazdu autobusów	samopoczucie ucznia	dodatkowe zajęcia zorganizowane np. przez rodziców	zmęczenie po wszystkich lekcjach
SP	Uczniowie klasy 4	17	14	25	37
SP	Uczniowie klas 5	3	9	11	26
SP	Uczniowie klasy 6	8	5	15	24
SP	Uczniowie klasy 7	8	5	25	47

Tabela: opracowanie własne

Poziom zainteresowania danym przedmiotem, wyniki jakie się w nim osiąga, w dużej mierze odzwierciedla chęć jaka towarzyszy uczniom do udziału w konkretnej lekcji. Zgodnie ze schematem: lubię to co sprawia mi przyjemność/w czym jestem dobry/odnoszę sukcesy można zauważyć, iż uczniowie lubią przedmioty: przyrodę, matematykę i wychowanie fizyczne. Zainteresowanie matematyką dominuje u uczniów klasy czwartej a także klasy piątej. Bardzo duże zainteresowanie cieszy się wychowanie fizyczne a także w klasie siódmej biologia.

Do Szkoły Podstawowej nr 2 w Mosinie uczęszczają uczniowie z niepełnosprawnościami. Jest to czworo dzieci dwóch chłopców i dwie dziewczynki.

Jakie przedmioty lubią uczniowie Szkoły Podstawowej nr 2 w Mosinie

XI. Diagnoza zapotrzebowania na działania projektowe dla Szkoły Podstawowej nr 1 w Mosinie

Kadra nauczycielska: przedmioty przyrodnicze ,matematyka, biologia, chemia, fizyka informatyka, biologia

W ramach diagnozy przeprowadzono badanie ankietowe wśród nauczycieli zatrudnionych w Szkole Podstawowej nr. 1 w Mosinie. Dla niniejszego opracowania przytoczone zostaną wyniki badania zrealizowanego wśród nauczycieli przedmiotów objętych interwencją Europejskiego Funduszu Społecznego - tj. nauczycieli przyrody, matematyki i języka angielskiego i niemieckiego, fizyki, chemii, informatyki, biologii. Termin wykonania badania to grudzień 2017 r.

Respondenci wykazali, że czasami odbywają z uczniami zajęcia na których przeprowadza się eksperymenty czy też doświadczenia. Trzech nauczycieli podało, że rzadko przeprowadzają zajęcia na których można pracować metodami eksperymentu czy doświadczenia z uwagi na brak odpowiedniego sprzętu oraz zły stan techniczny.

W znacznej części eksperymenty jak są już wykonywane to nauczyciel pokazuje dane doświadczenie a uczniowie biorą udział jako obserwatorzy. Jeżeli są już wykonywane zajęcia na których można przeprowadzić eksperymenty to respondenci zaznaczają, iż doświadczenia wykonywane są w sposób ograniczający skuteczność edukacyjną tej metody nauczania. Wynika to w dużej mierze ze stanu posiadanego wyposażenia oraz z jego zdekompilowania. Nauczyciele wskazują na brak potrzebnych sprzętów, zły stan techniczny tych już posiadanych oraz liczbę narzędzi nie wystarczającą dla wszystkich uczniów lub grup. Do najczęściej wykorzystywanego sprzętu podczas eksperymentu używa się probówki, mikroskopów, przyrządów mierniczych, tablic multimedialnych ,laptopów, rzutników, podstawowe przyrządy papiernicze, naczynia szklane, zlewki, pomoce dydaktyczne.

Do pozytywnych strony realizacji podstawy programowej przy wykorzystaniu nowego wyposażenia pracowni pedagogicy zauważają zwiększenie atrakcyjności zajęć. Owa atrakcyjność przełoży się na wpływ łatwiejszemu przyswojeniu wiedzy przez ucznia. Poprzez doświadczenia i eksperymenty można zwiększyć u ucznia poczucie samodzielności oraz umiejętność planowania.

Wszyscy respondenci wskazują na istnienie potrzeby podnoszenia swoich kompetencji lub zdobywania nowych kwalifikacji. Za szczególną formę podnoszenia kompetencji wskazano chęć udziału w szkoleniach lub kursach. Istnieje w szkole potrzeba wzmocnienia kompetencji grona pedagogicznego w zakresie wykorzystania aktywizujących ucznia metod w nauczaniu opartym na doświadczeniu. Ponadto Szkoła wiele by zyskała w sytuacji podniesienia kwalifikacji przez nauczycieli w zakresie indywidualizacji pracy z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dzieckiem z niepełnosprawnościami.

Nauczyciele zauważają konieczność zdobycia kwalifikacji w zakresie surdopedagogiki oraz tyflopedagogiki. Uzasadniają to możliwością realizacji procesu edukacji dla dzieci z wadami słuchu lub wzroku. Potrzeba podnoszenia kompetencji i kwalifikacji u nauczycieli jest również wskazywana przez Dyрекcję Szkoły, a działania skutkujące jej zaspokojeniem - aprobowane i pożądane.

W Szkole Podstawowej nr. 1 w Mosinie jest dwóch chłopców z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Badani znają metodę projektu edukacyjnego i już wykorzystywali ją w pracy.

Wskazują na mocne strony tego sposobu pracy z uczniami jak np.: lepsze zrozumienie tematu, metoda dobrego planowania, dokonywanie samooceny, integracja uczniów oraz współpraca między nimi, wzajemne aktywizowanie się uczestników projektu, lepszy kontakt nauczyciela z uczniami. Praca w takim trybie przyczynia się do zwiększenia wśród uczniów poczucia samodzielności, odpowiedzialności czy też zwiększenie pewności siebie. Pozytywnym aspektem wykorzystania metod nauczania z elementami doświadczeń jest przejawiająca się współpraca między uczniami oraz współodpowiedzialność za powierzony projekt.

Nauczyciele podkreślają słabe strony metody projektu w nauczaniu jest to w głównej mierze przejaw większej inicjatywy i zadań lepszych uczniów nad starszymi. Obwa jest również przed słabym zaangażowaniem grupy w danym projekcie.

Bardzo często nauczyciele wskazują na utrudnienia jaką napotykaą podczas prowadzenia zajęć z uczniami. Mają one charakter infrastrukturalny głównym aspektem jest słabe wyposażenie sal w sprzęty lub zużyte już posiadane materiały. Często są to materiały podstawowe i nie wystarczające na jednego ucznia. Brak jest także pracowni typowo językowej. Nauczyciele Szkoły Podstawowej nr 1 w Mosinie zaznaczają, iż większość sal jest dzielona i odbywają się w nich różnego rodzaju przedmioty. Sale są bardzo słabo wyposażone w materiały doświadczalne oraz w ilość materiałów na jednego ucznia. Trudno w takiej sytuacji prowadzić eksperymenty i doświadczenia ponieważ wydłuża się czas, w którym trzeba przygotować salę do projektu a co za tym idzie skraca się czas samego prowadzenia doświadczenia czy eksperymentu.

Wszyscy nauczyciele deklarują otwartość i chęć podjęcia współpracy z instytucjami publicznymi i niepublicznymi funkcjonującymi w otoczeniu szkół. W ramach współdziałania można zrealizować projekt edukacyjny.

Ankietowani (100% wskazań) zauważają, że warunki prowadzenia zajęć jakie panują w danej sali (też dostęp do wyposażenia, możliwość korzystania z niego) mają bezpośrednie przełożenie na realizację procesu edukacyjnego. Praca na dobrym sprzęcie jest przyjemniejsza zarówno dla ucznia jak i nauczyciela. Wskazują, iż zwiększenie uczniowi przestrzeni powoduje zwiększenie jego możliwości. Uczeń ma większą swobodę pokazania swoich umiejętności odpowiednie warunki sprzyjają procesowi szybszego zapamiętywania.

W dużej mierze wpływ na realizację procesu edukacyjnego ma aranżacja sali, jej wielkość oraz dostępność do materiałów.

Uczniowie

W ramach opracowywania diagnozy zapotrzebowania szkół, przeprowadzono badanie, którym objęto wszystkich uczniów klas 4,6,7 Szkoły Podstawowej. Jako metodę badawczą wykorzystano ankietę. Badanie wykonano w listopadzie 2017 roku.

Respondentom ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Mosinie zadano pytanie o to czy chcieliby móc wykonywać (nie tylko obserwować jako widz) doświadczenia podczas lekcji przyrody , fizyki, matematyki, chemii,. Uczniowie udzielili następujących odpowiedzi:

	Klasa	Zaznaczono odpowiedź TAK	Zaznaczono odpowiedź NIE
SP	Uczniowie klasy 4	100%	0%
SP	Uczniowie klasy 6	100%	0%
SP	Uczniowie klasy 7	97 %	3%

Tabela: opracowanie własne

Wśród uczniów obecna jest potrzeba aktywnego udziału w prowadzonych doświadczeniach.

Zapytano badanych o bariery jakie mogą uniemożliwiać lub utrudniać im udział w dodatkowych zajęciach mających się odbywać zaraz po godzinach lekcji. Znaczny odsetek respondentów wskazał jako wiodący czynnik utrudniający udział w fakultetach: sposób zorganizowania powrotu do domu po lekcjach. Również należy zwrócić uwagę na ilość organizowanych zajęć tak by nie obciążać zbyt grafiku uczniów i zapewnić im wystarczający czas na odpoczynek po szkole.

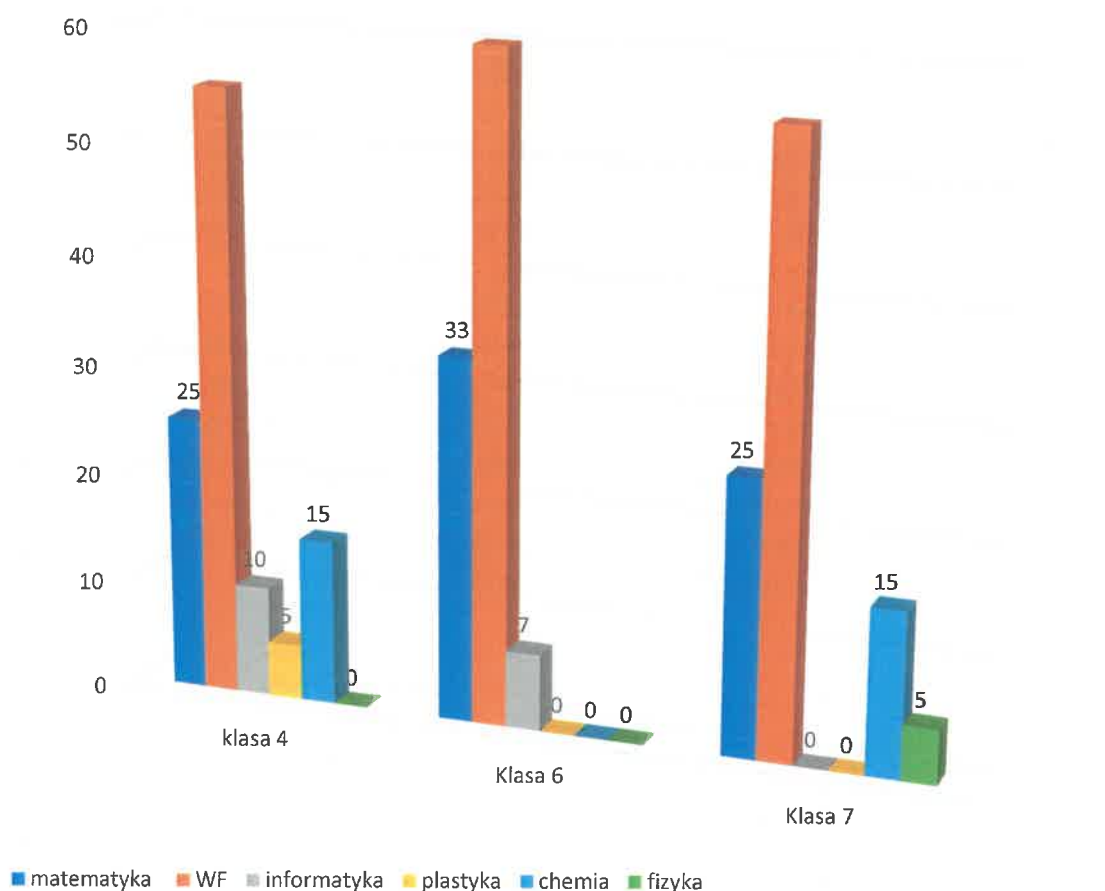
		Co może utrudniać udział w dodatkowych zajęciach? (można było zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź) liczba wskazań:			
	klasa	dojazd do domu - stałe godziny odjazdu autobusów	samopoczucie ucznia	dodatkowe zajęcia zorganizowane np. przez rodziców	zmęczenie po wszystkich lekcjach
SP	Uczniowie klasy 4	0	3	5	8
SP	Uczniowie klasy 6	5	5	5	5
SP	Uczniowie klasy 7	5	1	2	12

Tabela: opracowanie własne

Poziom zainteresowania danym przedmiotem, wyniki jakie się w nim osiąga, w dużej mierze odzwierciedla chęć jaka towarzyszy uczniom do udziału w konkretnej lekcji. Zgodnie ze schematem: lubię to co sprawia mi przyjemność/w czym jestem dobry/odnoszę sukcesy można zauważyć, iż uczniowie lubią przedmioty: przyrodę, matematykę i wychowanie fizyczne. Zainteresowanie matematyką dominuje u uczniów klasy szóstej. W klasach czwartych i siódmych duże zainteresowanie cieszy się przedmiot wychowania fizycznego ale również fizyka w klasie siódmej jest dość popularna.

Do Szkoły Podstawowej nr 1 w Mosinie uczęszczają dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności jest to dwóch chłopców.

Jakie przedmioty lubią uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 w Mosinie

Podsumowanie

Jednoznacznie można stwierdzić na podstawie przeprowadzonych ankiet wśród nauczycieli, dyrektorów i uczniów, że jest bardzo duża potrzeba poprawy jakości pracowni, materiałów edukacyjnych a także podnoszenie kompetencji pedagogów.

Wszyscy nauczyciele jednogłośnie podkreślili, iż działania zmierzające do poprawy warunków dydaktycznych dla uczniów w szkołach poprzez doposażenie sal pracowni przedmiotowych szkół oraz w sprzęt niezbędny do przeprowadzenia doświadczeń i eksperymentów w zakresie przedmiotów przyrodniczych i matematycznych przyczyni się do wzrostu zdobytej wiedzy przez uczniów i możliwości wykorzystania tych umiejętności w dalszym procesie życiowym. Dzięki możliwości wsparcia ucznia w rozwijaniu kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku oraz właściwych postaw i umiejętności uczeń łatwiej będzie podejmował decyzje, stanie się bardziej samodzielny i otwarty. Wskazano 100% potrzebę wprowadzenia dodatkowych zajęć dydaktyczno - wyrównawczych, które przyczynia się do wyrównania dysproporcji edukacyjnej w trakcie procesu kształcenia dla uczniów mających trudności w spełnieniu wymagań edukacyjnych. Poprzez realizację rozwijania różnych form dzieci uzdolnionych będzie można wykorzystać ich potencjał w dalszym procesie nauczania. Dzięki temu dzieci staną się zaradniejsze i wzmocni się pewność siebie oraz umiejętność

planowania. Poprzez wykorzystanie zajęć specjalistycznych, które będą prowadzone w celu stymulowania rozwoju poznawczego i zmniejszenia trudności w opanowaniu wiadomości i umiejętności szkolnych, dzieci które mają w tej kwestii problemy będą mogły swobodniej się kształcić i poprawiać swoje wyniki w nauce.

Na podstawie ankiet uczniów można wywnioskować, że prawie 100 % dzieci wskazało na chęć brania udziału w przedmiotach na których będą odbywały się eksperymenty. Dzięki temu zajęcia będą bardziej atrakcyjne co przyczyni się do procesu łatwiejszego zapamiętywania i zdobywania wiedzy. Można też zauważyć, że takie przedmioty jak matematyka, fizyka, chemia, przyroda czy biologia stają się przedmiotami w których wzrasta zainteresowanie uczniów. A co za tym idzie zwiększa się zapotrzebowanie na lepsze i doskonalsze kształcenie dzieci w tym kierunku.

Wśród ankietowanych nauczycieli wszyscy wyrazili chęć rozszerzania i zdobywania nowej wiedzy. Większa część jest zainteresowana szkoleniami i kursami o wybranej tematyce ale także duża ilość pedagogów wyraża chęć w rozwijania swoich umiejętności w dziedzinach z zakresu indywidualizacji nauczania i kompetencji wychowawczych.

Reasumując można podkreślić, że każda forma podnoszenia jakości nauczania zarówno w materiały edukacyjne jak i podnoszenia kompetencji pedagogów przyczyni się do poprawy efektywności i atrakcyjności nauczania. Zwiększy się możliwość zdobywania wiedzy przez uczniów i wykorzystania jej w dalszym procesie dorastania.

BURMISTRZ
mgr inż. Jerzy Rys